

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΟ ΝΕΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Όνοματεπώνυμο Φοιτήτριας: Άννα- Κυριακή Ευγκάκη

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Κορηλία Δελούκα – Ιγγλέση

Πειραιάς, Σεπτέμβριος 2020

Περίληψη

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι η προστασία των προσωπικών δεδομένων και, περαιτέρω, της ιδιωτικής ζωής αποτελούν θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Στην σημερινή εποχή, όμως, της μεγάλης ανάπτυξης της τεχνολογίας και της εύκολης μετάδοσης των πληροφοριών, η προστασία των προσωπικών δεδομένων δεν πραγματοποιείται με τον ενδεδειγμένο τρόπο. Για το λόγο αυτό η 26η Μαΐου 2018 αποτέλεσε ημερομηνία-σταθμό για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων από την επεξεργασία καθώς τέθηκε σε ισχύ ο νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2016/679, που υποχρέωνε όλα τα κράτη-μέλη να εφαρμόσουν έναν νέο πολύ πιο αυστηρό κανονισμό.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η εφαρμογή του νέου Γενικού Κανονισμού για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς είναι γεγονός ότι επηρεάζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την εφαρμογή αυτού και οφείλουν σε σύντομο χρονικό διάστημα να συμμορφωθούν σε νέους κανόνες.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας πραγματοποιείται μία σύντομη αναφορά σε γενικές πληροφορίες για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων ενώ στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μία ιστορική αναδρομή προκειμένου να γίνει κατανοητό πώς οδηγηθήκαμε στην δημιουργία του νέου Κανονισμού. Στο τρίτο κεφάλαιο πραγματοποιείται μια σύντομη περιγραφή του Κανονισμού και στο τέταρτο κεφάλαιο εξετάζεται η εφαρμογή του Κανονισμού στον Τραπεζικό τομέα και η συμμόρφωση των Τραπεζών σ' αυτόν. Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μελέτη περίπτωσης της Τράπεζας Πειραιώς.

Abstract

It is generally accepted that the protection of personal data and, furthermore, of private life are fundamental human rights. In today's age of great technology development and easy information transfer, however, the protection of personal data is not being done properly. For this reason, 26 May 2018 was a milestone date for the protection of personal data of individuals from processing as the new European Regulation 2016/679 came into force, which obliged all Member States to implement a new much more strict regulation.

This paper presents the implementation of the new Regulation for the protection of personal data in Banking sector, as it is a fact that they are greatly affected by its implementation and must in a short time to comply with new rules.

In the first chapter of the paper there is a reference to general information for the processing of personal data and in the second chapter there is a historical review in order to understand how we were led to the creation of the new regulation. In the third chapter the analysis of the new regulation is carried out and in the fourth chapter the new regulation in the Banking sector is analyzed and the compliance of the Banks in it is presented. Finally, the fifth chapter presents the case study of Piraeus Bank.

Ευχαριστίες

Με την παρούσα εργασία, ολοκληρώνεται ο κύκλος των σπουδών μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα « Λογιστική και Έλεγχος Επιχειρήσεων και Δημόσιων Οργανισμών (ΛΕΕΔΟ)» του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Πριν την ανάλυση του θέματος της παρούσας διπλωματικής εργασίας, αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω ορισμένους από τους ανθρώπους που έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο στην πραγματοποίησή της.

Πρώτα από όλα, επιθυμώ να ευχαριστήσω την καθηγήτριά μου και επιβλέπουσα στην παρούσα διπλωματική εργασία κα. Κορνηλία Δελούκα – Ιγγλέση, για την συμβουλευτική καθοδήγηση που μου προσέφερε σε όλα τα στάδια εκπόνησης της εργασίας με τις εύστοχες και πολύ εποικοδομητικές παρατηρήσεις της.

Ιδιαίτερα, επίσης, επιθυμώ να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, η οποία σε όλη την διάρκεια των σπουδών μου, μου έδειξε την αμέριστη συμπαράστασή της. Τους ευχαριστώ από καρδιάς για την ηθική τους στήριξη, την υπομονή τους αλλά και για όσα μου έχουν προσφέρει όλα τα χρόνια της ζωής μου αλλά και των σπουδών μου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους φίλους μου για την ανοχή και την κατανόηση που επέδειξαν όλο το διάστημα της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας.

Πίνακας Συντομογραφιών

Συντομογραφία	Επεξήγηση
ΓΚΠΔ	Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων
ΕΚ	Ευρωπαϊκός Κανονισμός
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΚ	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΠΔΔ	Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΣΠΔ	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων
ΣΕΒ	Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών
ΥΠΔ	Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων
ΑΠΔΠΧ	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Π.Κ	Ποινικός Κώδικας
Ν.Δ	Νομοθετικό Διάταγμα
GDPR	General Data Protection Regulation

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	ii
Ευχαριστίες.....	iv
Πίνακας Συντομογραφιών.....	v
Κεφάλαιο 1^ο : Γενικές πληροφορίες για την Προστασία των Προσωπικών δεδομένων...	1
Κεφάλαιο 2^ο : Ιστορική αναδρομή	5
2.1 Σύντομη περιγραφή στην Οδηγία 95/46/EK.....	6
2.2 Σύντομη περιγραφή του Ν.2472/1997.....	9
2.3 Σημαντικότερα Γεγονότα μέχρι την έκδοση του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και της Οδηγίας 2016/680/ΕΕ.....	11
Κεφάλαιο 3^ο : Ανάλυση του Κανονισμού 2016/679 – GDPR	
3.1 Γενικές πληροφορίες GDPR.....	17
3.2 Πεδίο Εφαρμογής GDPR.....	18
3.3 Βασικές αρχές που διέπουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.....	19
3.4 Δικαιώματα του υποκείμενου των προσωπικών δεδομένων.....	22
3.4.1 Δικαίωμα Ενημέρωσης.....	22
3.4.2 Δικαίωμα Πρόσβασης.....	23
3.4.3 Δικαίωμα Διόρθωσης, Διαγραφής (λήθης) και Περιορισμού.....	23
3.4.4 Δικαίωμα Φορητότητας.....	24
3.4.5 Δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία.....	25
3.5 Υπεύθυνος Επεξεργασίας.....	26
3.6 Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων.....	28
3.7 Το δικαίωμα της προσφυγής και οι προβλεπόμενες κυρώσεις.....	30

Κεφάλαιο 4^ο : Η Προσαρμογή των Ελληνικών Τραπεζών στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2016/679- GDPR

4.1 Εισαγωγή.....	31
4.2 Συμμόρφωση με το Νέο Κανονισμό.....	32
4.2.1 Ομάδας Εργασίας.....	32
4.2.2 Χαρτογράφηση & Έλεγχος δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.....	33
4.2.3 Εύρεση και ανάλυση των κινδύνων & των παραλείψεων.....	34
4.2.4 Πολιτική απορρήτου.....	35
4.2.5 Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων.....	36
4.2.6 Νέα μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.....	37
4.2.7 Αναθεώρηση των συμβάσεων.....	38
4.2.8 Εκπαίδευση του προσωπικού	39
4.3 Τραπεζικό Απόρρητο	
4.3.1 Γενικές πληροφορίες.....	40
4.3.2 Αντικείμενο Τραπεζικού απορρήτου.....	41
4.3.3 Κατηγορίες Τραπεζικού απορρήτου.....	43

Κεφάλαιο 5^ο : Μελέτη περίπτωσης – Η προσαρμογή της Τράπεζας Πειραιώς στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2016/679- GDPR

5.1 Ιστορία της Τράπεζας Πειραιώς.....	44
5.2 Τράπεζα Πειραιώς & GDPR.....	45
5.2.1 Προσωπικά δεδομένα.....	45
5.2.2 Χρονικό διάστημα διατήρησης δεδομένων.....	46
5.2.3 Αποδέκτες προσωπικών δεδομένων.....	46

5.2.4	Δικαιώματα Πελατών.....	47
5.2.5	Διαχείριση Συναινέσεων.....	48
5.2.6	Γραφείο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.....	49
5.2.7	Χορήγηση Αντιγράφων Τηλεφωνικών Συνδιαλέξεων.....	50
	Επίλογος.....	51
	Βιβλιογραφία.....	52

Κεφάλαιο 1^ο

Γενικές πληροφορίες για την Προστασία των Προσωπικών δεδομένων

Στην σημερινή εποχή της αλματώδους ανάπτυξης της τεχνολογίας, των ηλεκτρονικών δικτύων και των πληροφοριακών συστημάτων και της συνεπακόλουθης ραγδαίας αύξησης στη διάδοση της πληροφορίας, οι επιχειρήσεις καθημερινά διαχειρίζονται τα προσωπικά δεδομένα μεμονωμένων ατόμων για την παροχή υπηρεσιών, κατά κύριο λόγο στο διαδίκτυο, σε διάφορες μορφές, όπως για παράδειγμα για να παρέχουν εξατομικευμένα παρεχόμενες υπηρεσίες και στοχευμένες διαφημίσεις. Δεδομένου ότι πολλές φορές η προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων δεν ήταν η ενδεδειγμένη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεσμοθέτησε τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (στο εξής ΓΚΠΔ, ή, GDPR), με άμεση ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς απαίτηση για έκδοση πράξης εφαρμογής, αρχής γενομένης από την 26ης Μαΐου 2018. Από εκείνη την στιγμή και μέχρι σήμερα, πραγματοποιείται μεγάλη συζήτηση αναφορικά με αυτόν τον νέο ευρωπαϊκό Κανονισμό και με το πως αυτός εφαρμόζεται.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 ΓΚΠΔ, αντικείμενο του Κανονισμού είναι η θέσπιση κανόνων για την προστασία φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και κανόνων που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία προσωπικών δεδομένων. Ο Κανονισμός εφαρμόζεται τόσο στην αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσο και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης, δηλ. σε ένα διαρθρωμένο σύνολο προσωπικών δεδομένων, τα οποία είναι προσβάσιμα με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, ήτοι περισσότερα από ένα κριτήρια (άρθρο 2 παρ. 1 και άρθρο 4 αριθ. 6 ΓΚΠΔ)¹.

Περαιτέρω, είναι σημαντικό να γίνει πλήρως αντιληπτό τι ορίζεται ως «προσωπικά δεδομένα» και τι σημαίνει η «επεξεργασία» αυτών, πριν προχωρήσουμε σε πιο ολοκληρωμένη ανάλυση του νέου κανονισμού.

Συγκεκριμένα, ως προσωπικά δεδομένα θεωρούνται οι πληροφορίες που αφορούν ένα ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο εν ζωή άτομο. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 4 σημ. 1

---

¹ Βλ. Ι. Ιγγλεζάκη (2018), Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2016/679), σελ. 29.

του ΓΚΠΔ τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ορίζονται ως: «κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο (υποκείμενο των δεδομένων)· το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου». Διαφορετικές δηλαδή πληροφορίες οι οποίες, εάν συγκεντρωθούν όλες μαζί, μπορούν να οδηγήσουν στην ταυτοποίηση ενός συγκεκριμένου ατόμου. Όπως χαρακτηριστικά αποτυπώνεται στον επίσημο ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταστεί ανώνυμα, έχουν κρυπτογραφηθεί ή για τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί ψευδώνυμα αλλά τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επαναταυτοποίηση ενός ατόμου, παραμένουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του . Αντίθετα, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταστεί ανώνυμα με τέτοιον τρόπο ώστε το άτομο να μην είναι ή να μην είναι πια ταυτοποιήσιμο δεν θεωρούνται πλέον δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Για να είναι πραγματικά ανώνυμα τα δεδομένα, η ανωνυμοποίηση πρέπει να είναι μη αντιστρέψιμη.

Τα προσωπικά δεδομένα διακρίνονται σε απλά και ευαίσθητα (ή, «ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» σύμφωνα με το άρθρο 9 του ΓΚΠΔ). Ο νομοθέτης παρέχει στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα διευρυμένη προστασία, ορίζοντας αυστηρότερες προϋποθέσεις για την πρόσβαση σε αυτά και την τήρηση αρχείων που να τα εμπεριέχουν. Αναλυτικότερα , ως ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ορίζονται :

- δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, πολιτικά φρονήματα, θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις
- συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση
- γενετικά δεδομένα, βιομετρικά δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία αποκλειστικά για την ταυτοποίηση ενός ατόμου
- δεδομένα σχετικά με την υγεία
- δεδομένα σχετικά με τη σεξουαλική ζωή ή τον γενετήσιο προσανατολισμό ενός ατόμου

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω μπορεί να γίνει εύκολα κατανοητό το μεγάλο εύρος των πληροφοριών που μπορούν να διαρρεύσουν από τον ένα στον άλλο με αποτέλεσμα

τόσο το φυσικό όσο και το νομικό πρόσωπο να βρεθούν εκτεθειμένα. Για το σκοπό αυτό θεσμοθετήθηκε ένα νομικό πλαίσιο για την προστασία του ατόμου (φυσικού προσώπου) στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων.

Η έννοια της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων αποτελεί κομβικής σημασίας έννοια γενικώς στο νομικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων, αλλά και συγκεκριμένα στον ΓΚΠΔ. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, ο όρος «επεξεργασία» καλύπτει ευρύ φάσμα πράξεων που πραγματοποιούνται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε με χειροκίνητα είτε με αυτοματοποιημένα μέσα. Περιλαμβάνει τη συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διάρθρωση, αποθήκευση, προσαρμογή ή μεταβολή, ανάκτηση, αναζήτηση πληροφοριών, χρήση, κοινολόγηση με διαβίβαση, διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, συσχέτιση ή συνδυασμό, περιορισμό, διαγραφή ή καταστροφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τον Κανονισμό , ως συλλογή νοείται ένα αναπόσπαστο κομμάτι της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Στη συγκεκριμένη φάση, πραγματοποιείται η αναζήτηση, η εύρεση και η καταχώριση των προσωπικών δεδομένων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί μία συνέντευξη , μία συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου ή μια βιντεοσκόπηση ή φωτογράφιση. Επιπρόσθετα επεξεργασία θεωρείται η καταχώριση , η τοποθέτηση δηλαδή των στοιχείων σε συγκεκριμένες βάσεις δεδομένων με σκοπό την επεξεργασία τους και η οργάνωση , η κατηγοριοποίηση δηλαδή των δεδομένων σύμφωνα με ορισμένα κριτήρια που έχουν τεθεί. Πολλές εταιρείες σήμερα μάλιστα επιλέγουν την αυτοματοποιημένη οργάνωση με χρήση κατάλληλου και επιλεγμένου λογισμικού.

Σύμφωνα με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,στην επεξεργασία των δεδομένων συγκαταλέγεται επίσης η διατήρηση και η αποθήκευση των δεδομένων , η οποία και πραγματοποιείται σε οποιοδήποτε μέσο αποθήκευσης, όπως για παράδειγμα σε σκληρό δίσκο, σε mailbox κτλ. Σημαντικό κομμάτι αποτελεί η χρήση καθώς και η διαβίβαση των δεδομένων. Χαρακτηριστικά, η προσκόμιση αποδεικτικών εγγράφων σε ένα δικαστήριο αποτελεί «επεξεργασία» καθώς πραγματοποιείται χρήση των καταγεγραμμένων σ αυτά πληροφοριών. Επιπρόσθετα, άξιο αναφοράς στην ανάλυση της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων αποτελεί η συσχέτιση και η διασύνδεση. Με τον όρο συσχέτιση ή συνδυασμός νοούνται οι συγκρίσεις ή οι παραθέσεις δεδομένων σε παραπάνω από μία πηγή με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων από έναν ή περισσότερους υπεύθυνους επεξεργασίας. Με τον όρο διασύνδεση νοείται η σύνδεση δεδομένων ενός αρχείου με δεδομένα άλλου αρχείου ή αρχείων , τα οποία φυσικά φυλάσσονται από έναν

μόνο υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον ίδιο υπεύθυνο αλλά για διαφορετικό σκοπό. Τέλος, μείζον ζήτημα για την ορθή επεξεργασία των δεδομένων είναι η δέσμευση ή περιορισμός και η διαγραφή ή ο περιορισμός. Ως δέσμευση ορίζεται ο αποκλεισμός από κάθε επιπρόσθετη επεξεργασία, η απόκρυψη δηλαδή δεδομένων ενώ η διαγραφή σχετίζεται με δεδομένα που δεν μπορούν να αναγνωριστούν ή δεν είναι ορατά από κάθε ανθρώπινη αίσθηση.

Κεφάλαιο 2^ο

Ιστορική Αναδρομή

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι ο νέος Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων της ΕΕ διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο τόσο στην ζωή μας όσο και στην εύρυθμη λειτουργία των επιχειρήσεων. Στην Ευρώπη εξάλλου η προστασία των προσωπικών δεδομένων αποτελεί, από τα μέσα του 20ού αιώνα, ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών της. Η αλήθεια είναι βέβαια ότι ο συγκεκριμένος κανονισμός δεν αποτελεί την πρώτη νομοθετική παρέμβαση ώστε να προστατευθούν τα προσωπικά δεδομένα του κάθε ατόμου. Οι πρώτες προσπάθειες πραγματοποιήθηκαν σε διεθνές επίπεδο και όχι σε επίπεδο κράτους. Συνεπώς, ο νέος Κανονισμός θα μπορούσε πιο σωστά να θεωρηθεί ως η εξέλιξη των ευρωπαϊκών οδηγιών που είχαν θεσπιστεί παλαιότερα με σκοπό να εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση ένας νέος και πιο αυστηρός κανονισμός για την σωστή προστασία και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.

Για να γίνει λοιπόν πλήρως κατανοητό το πώς κατέληξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην θέσπιση του νέου Κανονισμού αξίζει να πραγματοποιηθεί μια σύντομη ανασκόπηση στα γεγονότα που προηγήθηκαν. Μέσα από την λεπτομερή παράθεση που θα πραγματοποιηθεί εκτενώς στο συγκεκριμένο κεφάλαιο, θα επισημανθούν όλες οι σημαντικές στιγμές στο χρόνο, που αποτελούν ουσιαστικά την ιστορία του πλαισίου που διέπει την προστασία στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων σήμερα.

2.1 Σύντομη περιγραφή στην Οδηγία 95/46/ΕΚ

Στις 24 Οκτωβρίου 1995 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προέβη στην έκδοση της Οδηγίας 95/46 αναφορικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών². Ουσιαστικά, με την Οδηγία αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δημοσιοποιούσε ένα νομοθετικό κείμενο που αποτελούσε κείμενο αναφοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στα θέματα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς θέσπιζε ένα νέο κανονιστικό πλαίσιο που έχει ως σκοπό την καθιέρωση μιας ισορροπίας μεταξύ ενός υψηλού επιπέδου προστασίας της ιδιωτικής ζωής των προσώπων και της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Με γνώμονα τα παραπάνω, μέσω της εν θέματι οδηγίας θέτει όρια στην συλλογή και τη χρησιμοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενώ παράλληλα ζητά από κάθε κράτος-μέλος την ίδρυση μιας Ανεξάρτητης Εθνικής Αρχής με σκοπό την εποπτεία οποιασδήποτε δραστηριότητας συνδέεται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Γίνεται επομένως εύκολα αντιληπτό ότι χρήζουν περαιτέρω ανάλυσης τα κύρια σημεία της εν λόγω οδηγίας, η οποία αποτέλεσε τον προάγγελο του ΓΚΠΔ.

Αρχικά, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι, ως «προσωπικά δεδομένα» ορίζονται από το άρθρο 2 της Οδηγίας³95/46 ως *«όλες οι πληροφορίες που αφορούν κάποιο πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα»*. Περαιτέρω, ως πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί λογίζεται *«το πρόσωπο εκείνο που μπορεί να προσδιορισθεί άμεσα ή έμμεσα, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόσταση του από φυσική, βιολογική, ψυχολογική οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική άποψη»*.

Ακόμη, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, στόχος της συγκεκριμένης οδηγίας ήταν η προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των προσώπων έναντι στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων μέσω του ορισμού κεντρικών κανόνων και κριτηρίων, σύμφωνα με τα οποία θα καθίσταται νόμιμη η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων. Για το λόγο αυτό αποφασίστηκε η οδηγία 95/46 να εφαρμόζεται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είτε αυτά επεξεργάζονταν μέσω αυτοματοποιημένων

---

² Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

³ Βλ. άρθρο 2 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ

διαδικασιών, όπως για παράδειγμα πληροφορική βάση δεδομένων πελατών είτε μέσω μη αυτοματοποιημένων διαδικασιών που περιλαμβάνονται ή επρόκειτο να συμπεριληφθούν σε αρχείο, λόγω χάρη παραδοσιακά αρχεία σε χαρτί. Από την άλλη πλευρά, αποφασίστηκε, η οδηγία να μην εφαρμόζεται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που διαδραματίζεται τόσο από οποιαδήποτε φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών δραστηριοτήτων, όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων που δεν διέπονται από το κοινοτικό δίκαιο.

Όπως χαρακτηριστικά αποτυπώνεται στην Οδηγία, θα πρέπει η οποιαδήποτε επεξεργασία λαμβάνει χώρα σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, να πραγματοποιείται σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην Οδηγία προκειμένου να είναι νόμιμη. Για να μπορέσει λοιπόν να συμβεί αυτό θα πρέπει το εκάστοτε πρόσωπο να δώσει, καταρχήν, τη ρητή συγκατάθεσή του για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων. Επιπρόσθετα, νόμιμη θεωρείται και η επεξεργασία των δεδομένων όταν αυτή κρίνεται απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι συμβαλλόμενο μέρος καθώς και όταν πραγματοποιείται για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα. Ακόμη, η νομιμότητα στην επεξεργασία δεδομένων διασφαλίζεται όταν θεωρείται αναπόσπαστο κομμάτι για την τήρηση εκ του νόμου υποχρέωσης του υπευθύνου της επεξεργασίας ή για την εκπλήρωση έργου δημοσίου συμφέροντος ή εμπύκτοντος στην άσκηση δημοσίας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας ή σε τρίτο. Τέλος, θεωρείται ότι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πραγματοποιείται με την δέουσα νομιμότητα όταν κρίνεται απαραίτητη για την επίτευξη του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ή ο τρίτος, υπό τον όρο ότι δεν προέχει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα που χρήζουν προστασίας.

Περαιτέρω⁴, η Οδηγία εισάγει ορισμένες πολύ σημαντικές αρχές που θα πρέπει να τηρούνται κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ιδίως: Την αρχή του σκοπού, σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο, για καθορισμένους σκοπούς και να υφίστανται επεξεργασία μόνον όταν αυτή δεν αντίκειται στους σκοπούς αυτούς (άρθρο 6), την αρχή της νομιμότητας κατά την οποία θα πρέπει να τηρείται τουλάχιστον μία από τις διαζευκτικά αναγραφόμενες στο άρθρο 7 προϋποθέσεις, όπως π.χ. ότι το πρόσωπο στο οποίο αφορά η πληροφορία θα πρέπει να έχει

---

⁴ Βλ. Κ. Δελούκα-Ιγγλέση, Νομικά Θέματα Ηλεκτρονικού Εμπορίου (2015) σελ. 298 επ.

δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του για την επεξεργασία. Η συγκατάθεση μάλιστα αυτή θα πρέπει να είναι ελεύθερη, ρητή και να δίνεται από το υποκείμενο των δεδομένων εν πλήρη επιγνώσει (άρθρο 2 η'). Επίσης, η Οδηγία υιοθετεί την αρχή της διαφάνειας και πληροφόρησης των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρα 10 και 12). Ως προς τα παρεχόμενα προς τα άτομα δικαιώματα, η Οδηγία αναγνωρίζει το δικαίωμα πρόσβασης, διόρθωσης και αντίταξης, που σημαίνει ότι τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα έχουν το δικαίωμα να αποκτούν αντίγραφα των υπό επεξεργασία δεδομένων που τα αφορούν, καθώς και το δικαίωμα να ζητούν διόρθωση των ανακριβών δεδομένων.

Παράλληλα με όσα ήδη έχουν σημειωθεί, είναι σημαντικό να καταγραφούν τα δικαιώματα που απονέμονται, για πρώτη φορά, σε κάθε πρόσωπο όσον αφορά την προστασία των προσωπικών του δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα, το εκάστοτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, μπορεί να έχει το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων. Σύμφωνα με αυτό βασικές πληροφορίες, όπως για παράδειγμα ο σκοπός της συλλογής των δεδομένων, η ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας ή οι παραλήπτες των δεδομένων, θα πρέπει να γνωστοποιούνται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας στο πρόσωπο για το οποίο συλλέγει δεδομένα που το αφορούν. Επιπρόσθετα, το πρόσωπο του οποίου τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία, διατηρεί το δικαίωμα της πρόσβασης στα δεδομένα, δηλαδή οποιαδήποτε στιγμή μπορεί να ζητηθεί αντίγραφο των προσωπικών δεδομένων. Τέλος, ίσως το σημαντικότερο δικαίωμα που απέκτησαν τα πρόσωπα μέσω της οδηγίας 95/46, είναι το δικαίωμα της αντίταξης στην επεξεργασία των δεδομένων. Συγκεκριμένα, για πρώτη φορά, δίνεται στο εκάστοτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο η δυνατότητα να αντιταχθεί για νόμιμους λόγους στην επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν καθώς και να αντιταχθεί, κατ' αίτησή του και δωρεάν, στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα την οποία προτίθεται να πραγματοποιήσει ο υπεύθυνος επεξεργασίας με δραστηριότητες για την προώθηση προϊόντων. Επίσης, χαρακτηριστικά αναφέρεται στην Οδηγία ότι ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να λαμβάνει γνώση πριν από την ανακοίνωση δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα σε τρίτους με σκοπό τη διεξαγωγή έρευνας μέσω του ταχυδρομείου και να του παρέχεται ρητά το δικαίωμα να αντιταχθεί πριν από την ανακοίνωση.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, γίνεται αντιληπτό ότι η οδηγία 95/46 έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην έναρξη της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου από την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων. Με άλλα λόγια, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η αφετηρία της προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων έναντι στην

επεξεργασία των δεδομένων, μια οδηγία που οδήγησε σε ακόμα σημαντικότερους και αυστηρότερους κανονισμούς. Πέραν τούτων, η οδηγία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς συνέβαλε και στην εναρμόνιση της νομοθεσίας των κρατών μελών της Ένωσης, σε υψηλό επίπεδο, ενώ είχε σημαντική απήχηση και εκτός των ορίων της Ένωσης αφού αρκετά κράτη σε όλο τον κόσμο προέβησαν σε ψήφιση νομοθεσιών που προσφέρουν ένα αντίστοιχο με το κοινοτικό επίπεδο προστασίας.

2.2 Σύντομη περιγραφή του Ν.2472/1997

Ο Έλληνας νομοθέτης εναρμονίστηκε προς την Οδηγία 95/46 με τον Νόμο 2472/1997⁵ (ΦΕΚ Α'50/10.4.1997). Ο εν λόγω νόμος αποτελεί αναμφισβήτητα μία πρώτη και βασική προσπάθεια του ελληνικού κράτους να θεσμοθετήσει ένα αυστηρό πλαίσιο στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και στην επεξεργασία που αυτά υπόκεινται. Αξίζει ωστόσο να πραγματοποιηθεί μία σύντομη αναφορά στα σημαντικότερα σημεία του νόμου ώστε να γίνει πλήρως κατανοητή η σημασία του.

Ξεκινώντας με το πρώτο άρθρο του νόμου εντοπίζουμε την οριοθέτηση του αντικείμενο του νόμου, το οποίο είναι, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά και από τον Καΐτη *«η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και της ιδιωτικής ζωής»*. Η επεξεργασία των δεδομένων λοιπόν δεν απαγορεύεται καθολικά αλλά πραγματοποιείται κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις και περιορισμούς. Στο δεύτερο άρθρο του Ν. 2472/1997 συμπεριλαμβάνονται όλοι οι ορισμοί ώστε να μπορεί να καθίσταται σαφής η νέα ρύθμιση που θεσμοθετείται, ενώ στο τρίτο άρθρο γίνεται εκτενής αναφορά στο πεδίο εφαρμογής του νόμου.

Συνεχίζοντας, στα άρθρα 4-8 του Νόμου⁶ γίνεται εκτενής αναφορά στις προϋποθέσεις που θα πρέπει να υπάρχουν ώστε να είναι νόμιμη η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, ο νομοθέτης ορίζει πως όλα τα δεδομένα θα πρέπει να συλλέγονται πάντοτε με θεμιτό και νόμιμο τρόπο και με τον αντίστοιχο τρόπο να πραγματοποιείται κι η επεξεργασία τους. Επιπρόσθετα, θεσμοθετείται ρητά ότι πάντοτε το εμπλεκόμενο πρόσωπο, του οποίου τα δεδομένα επεξεργάζονται, θα πρέπει να λαμβάνει πλήρη γνώση για του λόγους που απαιτούν

⁵ Ν.ΥΠ'ΑΡΙΘ.2472 ΦΕΚ Α'50 /10.4.1997

⁶ Βλ. άρθρα 4-8 Ν. 2472/1997

την επεξεργασία αυτή. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και το γεγονός ότι τα δεδομένα πρέπει να είναι ακριβή και να υποβάλλονται σε ενημέρωση. Απαιτείται δηλαδή, σύμφωνα με το νόμο, να επικαιροποιούνται πάντοτε τα δεδομένα και να επιτρέπεται η διατήρηση τους μόνο μέχρι την ολοκλήρωση των σκοπών της συλλογής και της επεξεργασίας, για χρονικό διάστημα που ορίζεται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ). Μετά το πέρας του συγκεκριμένου διαστήματος, τα δεδομένα θα πρέπει να διαγράφονται είτε να διατηρούνται με ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας, αλλά σε κάθε περίπτωση ανώνυμα για την εξυπηρέτηση ιστορικών, επιστημονικών ή στατιστικών σκοπών.

Το άρθρο 10 του νόμου 2472/1997 αποτελεί ένα από τα πιο καθοριστικά άρθρα του νόμου, καθώς για πρώτη φορά θεσμοθετείται ένας υπεύθυνος για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 10, ορίζεται ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται *«αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνον κατ' εντολή του»*.⁷ Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας απαιτείται φυσικά να λαμβάνουν μέτρα που διασφαλίζουν το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας, σε σχέση πάντοτε με τους κινδύνους που υπάρχουν από την επεξεργασία των δεδομένων. Επιπρόσθετα, οι υπεύθυνοι ασφαλείας οφείλουν να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να προστατέψουν τα δεδομένα από οποιαδήποτε θεμιτή ή και αθέμιτη καταστροφή, διάδοση που απαγορεύεται, απώλεια, αλλοίωση ή οποιαδήποτε παράνομη επεξεργασία. Ακόμη απαιτείται για την τήρηση του απορρήτου να επιλέγουν ανθρώπους με τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν και τις αντίστοιχες εγγυήσεις από πλευράς τόσο προσωπικής ακεραιότητας όσο και τεχνικών γνώσεων.

Συνοψίζοντας, μπορεί εύκολα να γίνει κατανοητό ότι ο εν θέματι νόμος διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην προστασία από την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στην ελληνική κοινωνία και αποτελεί το πρώτο αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο ώστε η επεξεργασία να πραγματοποιείται με ορθό και θεμιτό τρόπο.

---

⁷Βλ. ΑΠΔΠΧ, ανάκτηση από https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,132262&_dad=portal&_schema=PORTAL

2.3 Σημαντικότερα Γεγονότα μέχρι την έκδοση του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και της Οδηγίας 2016/680/ΕΕ

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα, γίνεται κατανοητό ότι την δεκαετία του '90 θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά η Ευρωπαϊκή οδηγία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων από την επεξεργασίας τους, δημιουργώντας ένα αυστηρό πλαίσιο που διασφάλιζε το εκάστοτε πρόσωπο. Τα χρόνια ωστόσο που ακολούθησαν δημιουργήθηκαν νέες συνθήκες και η ανάγκη για ένα πιο αυστηρό πλαίσιο για την επεξεργασία που υπόκεινται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο τελικά θεσμοθετήθηκε με την Οδηγία ΕΕ/2016/680 το 2018. Αξίζει βέβαια να σημειωθεί, και σε αυτό θα επικεντρωθούμε στην παρούσα ενότητα, στα σημεία σταθμούς μέχρι την δημοσίευση της νέας Ευρωπαϊκής οδηγίας.

Αρχικά ⁸, στις 22/06/2011 ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΠΔΔ) δημοσιεύει γνώμη σχετικά με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ με τίτλο «Συνολική προσέγγιση για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ». Μέσα από την συγκεκριμένη γνώμη, ο Επόπτης τόνιζε την αναγκαιότητα που υπήρχε τόσο για την αναθεώρηση των υφιστάμενων ρυθμίσεων όσο και την δημιουργία νέων αρχών και μηχανισμών για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης δεν θεωρεί την οδηγία 95/46 ανεπαρκή, αλλά την θεωρεί ένα σημαντικό σημείο εκκίνησης πάνω στην οποία θα δημιουργηθεί η νέα νομοθεσία με σκοπό να εξελιχθούν οι αρχές και τα πρότυπα, σύμφωνα με τις οποίες θα προστατεύονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Στις 25/01/2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βασιζόμενη στην δημοσιευμένη γνώμη του Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, τόνισε την επιβεβλημένη ανάγκη που είχε δημιουργηθεί για την αναθεώρηση της Οδηγίας. Συγκεκριμένα, η ΕΕ δημοσίευσε μια πρόταση για γενικευμένη μεταρρύθμιση στους κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων του ανθρώπου, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενίσχυση των δικαιωμάτων διαδικτυακής ιδιωτικότητας καθώς και της ψηφιακής οικονομίας της Ευρώπης. Η ΕΕ, αντιλαμβανόμενη τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις καθώς και την τεράστια ανάπτυξη της τεχνολογίας, επισήμανε ότι η ανταλλαγή και η συλλογή δεδομένων έχει αυξηθεί πολύ, με αποτέλεσμα η οδηγία που είχε εκδοθεί το 1995 να χρειάζεται άμεσα αλλαγές. Μάλιστα μέσα στην πρόταση της ΕΕ γίνεται

⁸ Βλ. Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων(GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018,

σαφής αναφορά στην ανάγκη της ΕΕ για « μια συνολικότερη και συνεκτικότερη πολιτική σχετικά με το θεμελιώδες δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

Στις 07/03/2012, ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΠΔΔ) δημοσιοποιεί γνωμοδότηση σχετικά με το πακέτο μεταρρύθμισης που προτάθηκε από το ΕΚ για την προστασία των δεδομένων, στην οποία παρέθεσε εκτενή σχολιασμό για το σύνολο των νομοθετικών προτάσεων. Αναλυτικότερα, ο ΕΠΔΔ στην εν θέματι γνωμοδότηση τονίζει την σημασία που διαδραματίζει το γεγονός ότι οι γενικοί κανόνες για την προστασία των δεδομένων προτείνονται μέσω ενός κανονισμού και όχι με μορφή οδηγίας, καθώς με αυτόν τον τρόπο θα έχει άμεση ισχύ στα κράτη μέλη. Επιπρόσθετα, χαρακτήρισε την πρόταση για την μεταρρύθμιση ως σπουδαία πρόοδο στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, δεδομένου ότι νέοι κανόνες θα κατοχυρώσουν περισσότερο τα δικαιώματα του ατόμου ενώ ταυτόχρονα οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να λογοδοτούν σε μεγαλύτερο βαθμό αναφορικά με τον χειρισμό δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σημαντική μεταβολή σε σχέση με το παλαιότερο πλαίσιο χαρακτηρίστηκε επίσης και ο έλεγχος της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αναφορικά με την κατ' οίκον επεξεργασία, διευρύνοντας έτσι το πεδίο εφαρμογής. Από την άλλη πλευρά, ο ΕΠΔΔ εξέφρασε και την εναντίωση του σχετικά με τον τρόπο που η ΕΕ αποφάσισε να ρυθμίσει το παρόν ζήτημα μέσω μιας μη στοιχειοθετημένης στην ισχύουσα νομοθεσία νομικής πράξης η οποία δεν παρέχει το απαραίτητο επίπεδο προστασίας. Δεδομένου ωστόσο ότι μέσω της γνωμοδότησης του ο ΕΠΔΔ εξέφρασε και αρκετές ανησυχίες του για ζητήματα πραγματοποίησε και κάποιες συστάσεις προκειμένου στην νέα νομοθεσία να μην υπάρχουν κενά.

Ο ΕΠΔΔ ζήτησε, μέσω των συστάσεων που δημοσιοποίησε, να πραγματοποιηθεί άμεσα η δημοσιοποίηση του χρονοδιαγράμματος σχετικά με το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας μεταρρύθμισης. Επιπρόσθετα, ιδιαίτερο βάρος δόθηκε ώστε οι κανόνες να εφαρμοσθούν και από τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ καθώς όπως χαρακτηριστικά είχε διατυπώσει στην γνωμοδότηση του «*η προτεινόμενη δέσμη μέτρων δεν επηρεάζει το περιεχόμενων πολλών εκ των πράξεων της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, όπως των κανόνων για την προστασία των δεδομένων στα όργανα και στους οργανισμούς της ΕΕ*», γεγονός που θεωρήθηκε βασική αδυναμία των νέων μέτρων. Τέλος, ζήτησε να πραγματοποιηθεί μία πρόταση ώστε να υπάρξει ένα πλαίσιο από κοινούς κανόνες για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλεια.

Στις 23/03/2012 η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 (Article 29 Working Party) δημοσιεύει γνώμη επί της προτεινόμενης (από την Επιτροπή) τροποποίησης της Οδηγίας. Στην συγκεκριμένη γνωμοδότηση αναγνωρίζεται εκ νέου η μεγαλύτερη σαφήνεια που προσδίδει ο νέος κανονισμός στις διατάξεις του ώστε να πραγματοποιείται με τον ενδεδειγμένο τρόπο η κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ακόμη, όσον αφορά τα άτομα εντοπίστηκε ότι ενισχύονται τα δικαιώματά τους έναντι της διαφάνειας, και της επεξεργασίας ενώ εμπεριέχονται και ειδικές διατάξεις για επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών. Στην γνωμοδότηση της η ομάδα εργασίας του άρθρου 29, αποτυπώνει και τις αλλαγές για τους υπευθύνους επεξεργασίας δεδομένων καθώς, με τον νέο κανονισμό οφείλουν να εστιάζουν στην λογοδοσία τους για την επεξεργασία δεδομένων. Στην εν θέματι γνωμοδότηση ωστόσο δεν παρουσιάζονται μόνο τα θετικά στοιχεία του νέου προτεινόμενου κανονισμού αλλά επισημαίνονται και σημαντικές αδυναμίες που χρήζουν βελτίωσης προτού ο Κανονισμός τεθεί σε ισχύ. Αναλυτικότερα, η ομάδα εργασίας εξέφρασε την ανησυχία της για τις παρεκκλίσεις που παρέχονται για τη μεταφορά προσωπικών δεδομένων χωρίς τις κατάλληλες διασφαλίσεις, που θα αφήσουν περιθώρια για πολλές διεθνείς μεταφορές για μεμονωμένες περιπτώσεις, οι οποίες θα χαρακτηρίζονται «απαραίτητες». Επίσης, μέσω της γνωμοδότησης, εκφράζεται η εναντίωση τόσο για την απουσία προθεσμιών όσο και της δυνατότητας αναθεώρησης και άλλων διασφαλίσεων ως περιορισμός της χρήσης δεδομένων για σοβαρά εγκλήματα. Τέλος, σύμφωνα με την ομάδα εργασίας του άρθρου 29, ο ελεγκτής έχει την υποχρέωση να ενημερώσει τον παραλήπτη για τυχόν περιορισμούς επεξεργασίας και να λάβει όλα τα εύλογα μέτρα μόνο για μεταφορές δεδομένων σε τρίτες χώρες και όχι μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης, γεγονός που θεωρήθηκε μεγάλο κενό στον κανονισμό.

Στις 05/10/2012, το “Article 29 Working Party” δημοσιεύει περαιτέρω σχόλια επί της προτεινόμενης (από την Επιτροπή) τροποποίησης της Οδηγίας. Στην νεότερη γνωμοδότηση, το κυριότερο σημείο που χρήζει αναφοράς, είναι ότι η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 τόνισε η πρόταση νέου Κανονισμού εστιάζει την προσοχή της στις βασικές έννοιες των προσωπικών δεδομένων και την συγκατάθεση, αντιμετώπιση που την θεωρεί λανθασμένη. Η ομάδα χαρακτήρισε επιβεβλημένης σημασίας, προκειμένου να προστατευθεί σωστά το απόρρητο των προσωπικών πληροφοριών, να εγκριθεί ένας ευρύς ορισμός των προσωπικών δεδομένων μέσω του οποίου θα διασφαλίζεται ότι όπου ζητείται η συγκατάθεση για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, αυτή θα είναι υψηλού επιπέδου. Παράλληλα παρουσιάστηκαν κι

άλλες προτάσεις για μεταρρύθμιση του νέου Κανονισμού, χωρίς ωστόσο να παρεκκλίνουν σε μεγάλο βαθμό με όσα είχαν αναφερθεί στην έκθεση της 23^{ης} Μαρτίου του 2012.

Σχεδόν δύο χρόνια μετά την γνωμοδότηση του ΕΠΔΔ , στις 12/03/2014 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπερψηφίζει το σχέδιο του Κανονισμού. Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η συγκεκριμένη ημερομηνία αποτελεί ορόσημο για την μετάβαση από το παλιό στο νέο καθεστώς της προστασίας των προσωπικών δεδομένων καθώς μετά από δύο χρόνια συζητήσεων και γνωμοδοτήσεων , το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο υπερψηφίζει το σχέδιο του νέου κανονισμού και η Ευρώπη περνάει στην «εποχή του GDPR». Χαρακτηριστικό δείγμα της εμπιστοσύνης που επέδειξε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στον νέο κανονισμό αποτελεί το ποσοστό των θετικών ψήφων που κατέλαβε, καθώς υπερψηφίστηκε με 621 ψήφους υπέρ, 10 κατά και 22 «απών». Φυσικά ο νέος κανονισμός δεν τέθηκε άμεσα σε ισχύ από τον Μάρτιο του 2014 καθώς έπρεπε να πραγματοποιηθούν και περαιτέρω ενέργειες από τα αρμόδια όργανα.

Το 2015 πραγματοποιήθηκαν κάποια ακόμη σημαντικά βήματα αναφορικά με την υιοθέτηση του νέου κανονισμού. Πιο συγκεκριμένα, στις 15/06/2015 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταλήγει σε μια γενική προσέγγιση επί του το σχεδίου Κανονισμού, επιλέγοντας ποιες θα είναι οι κατευθυντήριες γραμμές που θα συμπεριληφθούν στον νέο προτεινόμενο Κανονισμό, με σκοπό την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την επεξεργασία. Επιπρόσθετα, την ίδια περίοδο δημιουργείται το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ), το οποίο θα αντικαταστήσει την ομάδα εργασίας του άρθρου 29. Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων θα δημιουργήσει τη γραμματεία αυτού του νέου, ανεξάρτητου ευρωπαϊκού φορέα, του οποίου θα είναι μέλη όλες οι Ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Δεδομένων. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων έγκειται στο να διασφαλίζει τη συνοχή της εφαρμογής του ΓΚΠΔ σε ολόκληρη την Ένωση, μέσω κατευθυντήριων γραμμών, γνωμοδοτήσεων και αποφάσεων. Στις 27/07/2015 έπειτα από τον λεπτομερή έλεγχο που πραγματοποίησε το ΕΣΠΔ δημοσιεύει τις συστάσεις του αναφορικά με το τελικό κείμενο του κανονισμού. Στο τέλος του 2015, και συγκεκριμένα στις 15/12/2015 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το ΕΣΠΔ και η Επιτροπή καταλήγουν σε συμφωνία σχετικά με τον τελικό κείμενο του κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR).

Το 2016 αποτελεί την χρονιά που ουσιαστικά ο καθένας θα μπορεί να λάβει γνώση για αυτά που πραγματικά αναφέρει ο κανονισμός καθώς το 2016 αποτέλεσε την χρονιά που

δημοσιοποιήθηκε και τέθηκε σε ισχύ. Αναλυτικότερα , στις 02/02/2016 η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 εκδίδει χρονοδιάγραμμα δράσης για την εφαρμογή του νέου Κανονισμού σε όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης. Τελικώς, στις 27/04/2016 δημοσιεύεται ο Κανονισμός ενώ 20 μέρες μετά τη δημοσίευση του στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ στις 24/05/2016 ο Κανονισμός τίθεται σε ισχύ. Βέβαια, αν και ο Κανονισμός τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο του 2016 αποφασίστηκε να δοθεί στα κράτη μέλη μία διετής περίοδος προσαρμογής έως το Μάιο του 2018.

Το επόμενο έτος, το 2017 , δεν πραγματοποιήθηκαν γεγονότα μεγίστης σημασίας , όπως είχε σημειωθεί τα προηγούμενα τρία έτη. Το 2017 ουσιαστικά αποτέλεσε χρονιά προσαρμογής στον νέο κανονισμό τόσο για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και για κράτη μέλη. Το μόνο γεγονός που χρήζει περαιτέρω αναφοράς είναι η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για δύο νέους κανονισμούς. Συγκεκριμένα, στις 10/01/2017 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει δύο νέους κανονισμούς για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (ePrivacy) και για τους κανόνες προστασίας δεδομένων που ισχύουν για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ (επί του παρόντος κανονισμός 45/2001) που ευθυγραμμίζουν τους υφιστάμενους κανόνες με τον GDPR.

Το 2018 από την άλλη πλευρά αποτελεί έτος αναφοράς για τον νέο κανονισμό προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Μπορεί να απαιτήθηκε μία πολυετής (6,5 έτη) πορεία προκειμένου ο νέος κανονισμός να τεθεί σε ευρεία ισχύ ωστόσο το 2018 , και συγκεκριμένα στις 06/05/2018 πραγματοποιήθηκε η έναρξη εφαρμογής της Οδηγίας ΕΕ/2016/680⁹. Σύμφωνα με την εν θέματι οδηγία στις 06/05/2018 όλα τα κράτη μέλη ήταν απαιτητό να έχουν μεταφέρει την οδηγία για την προστασία δεδομένων στους τομείς της αστυνομίας και της δικαιοσύνης μέσω της εθνικής νομοθεσία. Μετά από 19 ακριβώς μέρες, στις 25/05/2018 τίθεται σε πλήρη και ολική εφαρμογή ο νέος κανονισμός 2016/679, και πλέον οι οργανισμοί, των οποίων οι βασικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τακτική και συστηματική παρακολούθηση προσωπικών ή ευαίσθητων δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα, καθώς και οργανισμούς του δημόσιου τομέα, θα πρέπει να διορίσουν έναν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων για να διασφαλίσουν ότι συμμορφώνονται με τον GDPR.

---

⁹ Βλ. Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων(GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018,

Συνοψίζοντας, γίνεται αντιληπτό ότι δεν αποτέλεσε εύκολη υπόθεση η δημιουργία και η υιοθέτηση ενός νέου κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ειδικότερα αν αναλογιστεί κανείς το χρονικό διάστημα που απαιτήθηκε έως ότου τεθεί σε ισχύ ο νέος κανονισμός (περισσότερα από 6 έτη). Το τελικό κείμενο, έτσι όπως αυτό δημοσιεύτηκε , μπορεί να προκάλεσε έντονες αντιπαραθέσεις και σύγκρουση συμφερόντων ωστόσο τελικά κατάφερε να συνδυάσει όλα τα στοιχεία που απαιτούνταν ώστε να διαμορφωθεί ένα νέο πλαίσιο κάτω από το οποίο θα πραγματοποιείται πλέον η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Κεφάλαιο 3^ο

Ανάλυση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679

3.1 Γενικές πληροφορίες για τον ΓΚΠΔ

Στις 26/05/2018, όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, τέθηκε σε καθολική εφαρμογή ο νέος Κανονισμός 2016/679 για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ευρέως γνωστός και ως General Data Protection Regulation (GDPR). Αναφερόμενοι στο GDPR, εννοούμε τον νέο Κανονισμό (ΓΚΠΔ), που σύμφωνα με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, πρέπει να εφαρμόσουν όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς εξαιρέσεις και δικλίδες, προκειμένου το άτομο να προστατεύεται κάτω από ένα κοινό πλαίσιο από ενέργειες που αποσκοπούν στην κακόβουλη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο κείμενο του Κανονισμού, « ο γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων της ΕΕ στοχεύει στη διεύρυνση της προστασίας δεδομένων στην εποχή των μεγάλων δεδομένων και της μεταφοράς των πληροφοριών, διασφαλίζοντας ότι η προστασία των δεδομένων αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα που θα ρυθμίζεται με συνέπεια σε όλη την Ευρώπη. Επιπρόσθετα, κάθε εταιρεία που εξυπηρετεί ευρωπαίους πελάτες και συλλέγει τα δεδομένα τους θα πρέπει να συμμορφώνεται με αυτήν την οδηγία, ακόμη και αν εδρεύει σε τρίτη χώρα». Ουσιαστικά , με την υιοθέτηση του νέου αυτού Κανονισμού, οι επιχειρήσεις μεταβάλλουν άρδην τον τρόπο που θα συλλέγουν , θα διαχειρίζονται και θα επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Ο Κανονισμός αποτελείται, ούτε λίγο ούτε πολύ, συνολικά, από 99 άρθρα , με σκοπό να βελτιστοποιήσουν την αποτελεσματικότητα της προισχύσασας οδηγίας. Αναλυτικότερα, μέσα στον Κανονισμό θεσμοθετούνται διατάξεις με σκοπό την πρόληψη αντί για την καταστολή, ενώ παράλληλα πραγματοποιήθηκε και νομικά κατοχύρωση της εκτίμησης του αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων. Επιπλέον όσοι πραγματοποιούν την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποκτούν υποχρεώσεις σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό ενώ σε περιπτώσεις λαθών ή παραλείψεων θα βρεθούν αντιμέτωποι με βαριά πρόστιμα. Τέλος, άξιο αναφοράς είναι και το δικαίωμα που αποκτά το άτομο να λάβει αποζημίωση σε περιπτώσεις που υπέστη υλική ή μη υλική ζημία από την παραβίαση του Κανονισμού.

3.2 Πεδίο Εφαρμογής για τον ΓΚΠΔ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί , με την έναρξη ισχύος του νέου Κανονισμού τέθηκε σε εφαρμογή ένα νέο ενιαίο σύνολο κανόνων με σκοπό την προστασία φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Είναι σημαντικό ωστόσο να γίνει πλήρως κατανοητό το πεδίο στο οποίο θα πρέπει άμεσα από τις 26/05/2018 να εφαρμοστεί ο νέος Κανονισμός. Το πεδίο εφαρμογής του 2016/679 χωρίζεται στο ουσιαστικό πεδίο, το οποίο αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στο άρθρο 2 του Κανονισμού και στο εδαφικό πεδίο του Κανονισμού, που αποτυπώνεται στο άρθρο 3.

Ξεκινώντας με το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής, και συγκεκριμένα, στο άρθρο 2, σημειώνεται ότι ο Κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε μορφή επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είτε αυτά πραγματοποιούνται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας, είτε πραγματοποιούνται μέσω μη αυτοματοποιημένης. Η επεξεργασία αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε από φορείς Δημοσίου και Δημόσιες Αρχές, είτε από ιδιωτικές επιχειρήσεις και ιδιώτες, αλλά σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τον ανωτέρω Κανονισμό.

Από την άλλη πλευρά , όπως σ' όλους τους κανόνες , υπάρχουν και σ' αυτόν κάποιες εξαιρέσεις αναφορικά με το πλαίσιο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αναλυτικότερα, ο νέος Κανονισμός δεν εφαρμόζεται για δραστηριότητες οι οποίες δεν εντάσσονται στο πεδίο όπου εφαρμόζεται το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως λόγω χάρη στις περιπτώσεις εθνικής ασφάλειας¹⁰. Επιπρόσθετα, δεν εφαρμόζεται από τα κράτη-μέλη «κατά την άσκηση δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου 2 του τίτλου V της Συνθήκης για την ΕΕ». Ακόμη, ο Κανονισμός δεν εφαρμόζεται για περιπτώσεις αποθανόντων που απαιτείται η επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων, όπως επίσης και για περιπτώσεις όπου η επεξεργασία πραγματοποιείται από κάποιον ιδιώτη με σκοπό την οικιακή χρήση, εφόσον είναι ξεκάθαρο ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν για καμία εμπορική ή επαγγελματική δραστηριότητα. Τέλος, εξαίρεση αποτελούν και οι περιπτώσεις όπου τα προσωπικά δεδομένα χρησιμοποιούνται με σκοπό την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων ή την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης και της προστασίας και πρόληψης έναντι κινδύνων που απειλούν τη δημόσια ασφάλεια.

---

¹⁰ Βλ αιτιολογική σκέψη αρ. 16

Στην συνέχεια, στο άρθρο 3 πραγματοποιείται η ανάλυση του εδαφικού πεδίου εφαρμογής . Πιο συγκεκριμένα, το εδαφικό πεδίο εφαρμογής ορίζεται για περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, είτε από άτομο που είναι αρμόδιο για την εκτέλεση της επεξεργασίας των δεδομένων, οι οποίοι επίσης βρίσκονται εντός των χωρικών ορίων αυτής. Επίσης, ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις όπου επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία βρίσκεται εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δεύτερη περίπτωση είναι επιτρεπτή μόνο για τις περιπτώσεις που η επεξεργασία δεδομένων πραγματοποιείται για την παρακολούθηση της συμπεριφοράς τους, στον βαθμό που η συμπεριφορά αυτή λαμβάνει χώρα εντός της Ένωσης είτε την προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών στα εν λόγω υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση.

3.3 Βασικές αρχές που διέπουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Για την δημιουργία αλλά και την εφαρμογή του νέου Κανονισμού 2016/679 καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισε ο νέος ορισμός του όρου « προσωπικά δεδομένα». Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το νέο ευρωπαϊκό Κανονισμό¹¹, δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα θεωρείται κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»). Επιπρόσθετα, δεδομένα που έχουν καταγραφεί ανώνυμα ή με την χρήση ψευδωνύμου ή έχουν κρυπτογραφηθεί, τα οποία ωστόσο υπάρχει δυνατότητα να επαναχρησιμοποιηθούν για την ταυτοποίηση του ατόμου μελλοντικά, κατατάσσονται επίσης στα προσωπικά δεδομένα.

Οποιαδήποτε πράξη ή σύνολο πράξεων που πραγματοποιείται είτε χρησιμοποιώντας είτε όχι αυτοματοποιημένα μέσα σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είτε μεμονωμένα είτε σε ομάδες δεδομένων, αποτελεί μορφή επεξεργασίας δεδομένων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα πράξεων που αποτελούν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι η συλλογή, η αποθήκευση, η καταχώριση, η προσαρμογή , η μεταβολή, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση κτλ.

---

¹¹ Βλ. Άρθρο 4 αριθμ. 2

Στο άρθρο 5 και 6 του εν θέματι Κανονισμού πραγματοποιείται αναφορά στην αρχή της νομιμότητας, της διαφάνειας και της αντικειμενικότητας. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 5 πραγματοποιείται η γενικότερη αναφορά στην παραπάνω αρχή, ενώ στο άρθρο 6 δίνονται οι απαραίτητες διευκρινίσεις και λεπτομέρειες. Πιο συγκεκριμένα, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, θα μπορούν να υπόκεινται σε επεξεργασία μόνο εφόσον αυτή πραγματοποιείται με τρόπο νόμιμο, διαφανή και οπωσδήποτε θεμιτό κι εφόσον συντρέχει νόμιμος σκοπός.

Αρχικά, σε κάθε περίπτωση, προκειμένου να μπορέσει να εφαρμοστεί η αρχή της νομιμότητας, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Ουσιαστικά, ο Κανονισμός στηρίζεται στο άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και στο άρθρο 16 (1) της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ και εξασφαλίζει. Οι βασικότερες νομικές βάσεις είναι:

- I. Συγκατάθεση¹²: Προκειμένου να μπορέσει να πραγματοποιηθεί επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να συναινέσει στην επεξεργασία για συγκεκριμένους σκοπούς. Η συγκατάθεση πάντοτε πρέπει να είναι ελεύθερη, δηλαδή το υποκείμενο των δεδομένων ελεύθερα και χωρίς πίεση να επιλέγει, αν συμφωνεί να επεξεργαστούν τα προσωπικά του δεδομένα, αλλά και το υποκείμενο των δεδομένων να έχει την πλήρη γνώση σε ποιους επιτρέπει να επεξεργάζονται τα στοιχεία αυτά. Ουσιαστικά, Το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει προηγουμένως να έχει ενημερωθεί για όλα όσα αφορούν την επεξεργασία, με ακριβή και κατανοητό τρόπο.
- II. Η επεξεργασία να κρίνεται δέουσας σημασίας για την σύναψη σύμβασης ή για να ληφθούν μέτρα πριν από τη σύναψη της σύμβασης.
- III. Η επεξεργασία να θεωρείται απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση που υπέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας βάσει του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου.
- IV. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος.
- V. Η επεξεργασία κρίνεται σκόπιμη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου

---

¹² Βλ. Ιωάννης Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018, σελ.69

Μία ακόμη σημαντική αρχή , είναι η αρχή της διαφάνειας¹³, σύμφωνα με την οποία, το σύνολο των πληροφοριών που παρέχονται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να είναι κατανοητές, σύντομες, περιεκτικές , και εύκολα προσβάσιμες. Ουσιαστικά οι πληροφορίες θα πρέπει να παρουσιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην προκαλούν κούραση στον αποδέκτη καθώς και να μπορούν να γίνουν κατανοητές από το μέσο άνθρωπο. Κρίνεται επίσης αναγκαίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας να ενημερώνει για τον σκοπό και τον βαθμό της επεξεργασίας των δεδομένων ώστε το υποκείμενο των δεδομένων στην επεξεργασία να γνωρίζει εξ αρχής το πεδίο εφαρμογής της επεξεργασίας καθώς και τυχόν συνέπειες που αυτή συνεπάγεται. Μειγστής σημασίας στον νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό κατέχει και η αρχή του σκοπού, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται να επεξεργάζονται μόνο τα απαραίτητα δεδομένα για την επίτευξη των συγκεκριμένων σκοπών και ποτέ περισσότερα απ' όσα χρειάζονται. Σε περίπτωση , βέβαια, που απαιτηθεί η επεξεργασία να λάβει χώρα και σε περισσότερα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει ο υπεύθυνος επεξεργασίας να ενημερώσει αναλυτικά το υποκείμενο των δεδομένων.

Κάποιες ακόμη βασικές αρχές που παρουσιάζονται στον Κανονισμό είναι η αρχή της ακρίβειας¹⁴, η αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης, η αρχή της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας και η αρχή της λογοδοσίας. Σύμφωνα με την αρχή της ακρίβειας ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει απαραίτητα να ελέγξει την αξιοπιστία των πηγών από τις οποίες συλλέγονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα καθώς και να τα επικαιροποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα. Σε περίπτωση που εντοπιστεί οποιαδήποτε ανακρίβεια των δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνονται άμεσα τα κατάλληλα μέτρα για την διόρθωση ή τη διαγραφή τους. Βάσει της αρχής του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν μπορούν να διατηρούνται για πάντα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας αλλά θα πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένο χρονικό διάστημα , το οποίο υπολογίζεται σύμφωνα με το χρόνο που απαιτείται για την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο έχουν συλλεχθεί. Επιπρόσθετα, τα προσωπικά δεδομένα, σύμφωνα με την αρχή της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας, πρέπει να παραμένουν ασφαλή και να φυλάσσονται ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις μη εξουσιοδοτημένης ή παράνομης επεξεργασίας. Τέλος σύμφωνα με την αρχή της λογοδοσίας, τονίζεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την

---

¹³ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαφάνεια βάσει του κανονισμού 2016/679, Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, αναθ 11.4.2018, 17/EN/WP260rev.01

¹⁴ Βλ. Ιωάννης Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018,

αποκλειστική ευθύνη της απόδειξης της τήρησης των ανωτέρω αρχών και υποχρεώσεων που θέτει ο Κανονισμός.

3.4 Δικαιώματα του υποκείμενου των προσωπικών δεδομένων

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στον νέο Κανονισμό προκειμένου να μπορέσει να δημιουργηθεί ένα γενικότερο πλαίσιο προστασία έναντι στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει να καταγραφούν και να αποσαφηνιστούν τα δικαιώματα που έχει το εκάστοτε πρόσωπο, τα προσωπικά δεδομένα του οποίου υπόκεινται σε επεξεργασία. Τα βασικότερα δικαιώματα, τα οποία θα αναλυθούν περαιτέρω στο παρόν κεφάλαιο είναι τα εξής:

- I. Δικαίωμα Ενημέρωσης
- II. Δικαίωμα Πρόσβασης
- III. Δικαίωμα Διόρθωσης, Διαγραφής (λήθης) και Περιορισμού
- IV. Δικαίωμα Φορητότητας
- V. Δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία

3.4.1 Δικαίωμα Ενημέρωσης

Το δικαίωμα της ενημέρωσης¹⁵ αποτελεί ίσως το βασικότερο που προσδίδει στον πελάτη ο νέος Κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η αναλυτική περιγραφή του συγκεκριμένου δικαιώματος πραγματοποιείται στα άρθρα 13 και 14 του ΕΚ 2016/679, όπου στο άρθρο 13 αναλύεται η περίπτωση που τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται από το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων ενώ στο άρθρο 14 αναλύεται η περίπτωση που τα δεδομένα συλλέγονται από τρίτο πρόσωπο. Στην πρώτη περίπτωση, όπου η συλλογή υλοποιείται από το ίδιο άτομο, του οποίου τα δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία, η ενημέρωση για την επεξεργασία των δεδομένων που θα ακολουθήσει, πραγματοποιείται όταν λαμβάνονται τα δεδομένα και πριν ξεκινήσει η οποιαδήποτε επεξεργασία τους. Από την άλλη πλευρά, όταν τα δεδομένα συλλέγονται από τρίτο πρόσωπο η ενημέρωση πρέπει να λάβει χώρα σε διάστημα ενός μήνα από την συλλογή.

---

¹⁵ Βλ. Φερενίκη Παναγοπούλου – Κουτνατζή, Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ, Εισαγωγή Γιώργου Δελλή, Αν. Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2017, σελ. 58

Για τις παραπάνω δύο περιπτώσεις αναφέρονται ρητά στον Κανονισμό οι ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να χορηγηθούν στο υποκείμενο των δεδομένων καθώς και πληροφορίες που παρέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας στον υποκείμενο των δεδομένων, όταν το κρίνει απαραίτητο. Βεβαίως, υπάρχουν και περιπτώσεις όπου η ενημέρωση δεν κρίνεται απαραίτητη. Τέτοιες περιπτώσεις είναι οι φορές που η πληροφόρηση είναι αδύνατη, ή που το υποκείμενο των δεδομένων έχει ήδη λάβει γνώση, ή που τα δεδομένα είναι εμπιστευτικά. Σε κάθε περίπτωση, η ενημέρωση θα πρέπει να πραγματοποιείται με απλή και κατανοητή γλώσσα ενώ για τις υποθέσεις που αφορούν παιδιά το λεξιλόγιο θα είναι ακόμα απλό χωρίς δυσνόητους όρους ώστε να το καταλαβαίνουν πλήρως. Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι στον Κανονισμό δεν πραγματοποιείται καμία αναφορά σχετικά με τον τρόπο που οφείλεται να πραγματοποιείται η ενημέρωση, συμπεραίνουμε ότι αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε γραπτώς, είτε με άλλα μέσα (π.χ με ηλεκτρονικά μέσα)

3.4.2 Δικαίωμα Πρόσβασης

Το δικαίωμα πρόσβασης¹⁶ αποτυπώνεται στο άρθρο 15 του ΓΚΠΔ και διαχωρίζεται σε δύο επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο κατέχει θέση επιβεβαίωσης καθώς το εκάστοτε φυσικό πρόσωπο μπορεί να πληροφορηθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, αν τα δικά του προσωπικά δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία. Στο δεύτερο επίπεδο, το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση στα προσωπικά του δεδομένα και να λάβει επιπρόσθετες πληροφορίες για τον σκοπό που αυτά υποβάλλονται σε επεξεργασία. Σε κάθε περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υποχρεωμένος να παρέχει αντίγραφα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία.

3.4.3 Δικαίωμα Διόρθωσης, Διαγραφής (λήθης) και Περιορισμού

Στο άρθρο 16 του ΓΚΠΔ κατοχυρώνεται το δικαίωμα του φυσικού προσώπου στη διόρθωση¹⁷ στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, το υποκείμενο των δεδομένων, εφόσον εντοπίσει ότι υπάρχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που τον αφορούν, τα οποία είναι ανακριβή ή εμπεριέχουν λάθη, μπορεί να ζητήσει άμεσα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας την διόρθωση τους. Σε κάθε περίπτωση βέβαια, προκειμένου να αποδειχθεί ότι

---

¹⁶ Βλ. Πλατής Ειρηνικός, Προσωπικά δεδομένα-Προστασία GDPR, Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2018, σελ. 56

¹⁷ Βλ. άρθρο 16 του Κανονισμού

τα στοιχεία είναι αναληθή , θα πρέπει το φυσικό πρόσωπο να προσκομίσει στον υπεύθυνο επεξεργασίας τα απαραίτητα αποδεικτικά ¹⁸ έγγραφα.

Στο άρθρο 17 του ΓΚΠΔ, θεμελιώνεται το δικαίωμα στο υποκείμενο των δεδομένων της διαγραφής (λήθης). Σύμφωνα με το συγκεκριμένο δικαίωμα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να προχωρήσει στην διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφόσον του το ζητήσει το υποκείμενο των δεδομένων. Για να είναι εφικτή η διαγραφή θα πρέπει το εκάστοτε φυσικό πρόσωπο να αποδείξει στον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι συντρέχει ένας από τους λόγους που προβλέπονται στον Κανονισμό. Υπάρχουν και περιπτώσεις ωστόσο που το δικαίωμα στην διαγραφή δεν ισχύει, περιπτώσεις που σημειώνονται με κάθε λεπτομέρεια στο κείμενο του κανονισμού¹⁹.

Τέλος, στο άρθρο²⁰ 18 του ΓΚΠΔ, αποτυπώνεται το δικαίωμα του υποκειμένου στον περιορισμό της επεξεργασίας. Βάσει του συγκεκριμένου δικαιώματος ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υποχρεωμένος να προχωρήσει στον περιορισμό της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, εφόσον το ζητήσει το υποκείμενο των δεδομένων και για το χρονικό διάστημα που συντρέχει κάποια από τις προϋποθέσεις του Κανονισμού.

3.4.4 Δικαίωμα Φορητότητας

Το δικαίωμα της φορητότητας θεμελιώνεται στο άρθρο 20 του ΓΚΠΔ και αποτελεί μία από τις νέες προσθήκες στον Νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό που τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο του 2018. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, το φυσικό πρόσωπο, τα δεδομένα του οποίου υπόκεινται σε επεξεργασία, έχει το δικαίωμα να λάβει όλα τα δεδομένα που έχει προσκομίσει στον υπεύθυνο επεξεργασίας σε ένα κοινό κείμενο, σωστά δομημένο και σε μορφή ικανή να αναγνωρίζεται από όλα τα μηχανήματα, καθώς και να τα διαβιβάζει σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η φορητότητα είναι εφικτή μόνο στις περιπτώσεις όπου η επεξεργασία των δεδομένων πραγματοποιείται με συγκατάθεση του φυσικού προσώπου και μέσω αυτοματοποιημένων²¹ μέσων. Τέλος, για τις περιπτώσεις που αυτό είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί σε τεχνικό επίπεδο, το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να ζητήσει την διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας.

---

¹⁸Βλ.Πλατής Ειρηνικός, Προσωπικά δεδομένα-Προστασία GDPR, Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2018, σελ. 58

¹⁹ Βλ. άρθρο 17 παρ. 1 του Κανονισμού

²⁰ Βλ. άρθρο 18 του Κανονισμού

²¹ Βλ.Ιωάννης Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018, σελ. 102

3.4.5 Δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία

Το δικαίωμα στην εναντίωση²² στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα δικαιώματα που έχει το φυσικό πρόσωπο. Σύμφωνα με αυτό, το φυσικό πρόσωπο μπορεί οποιαδήποτε στιγμή το επιθυμεί να εναντιωθεί στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του και εφόσον βασίζεται στο έννομο συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας ή στο δημόσιο συμφέρον. Από την άλλη πλευρά, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την δυνατότητα να αρνηθεί στο υποκείμενο των δεδομένων την εναντίωση, αν καταφέρει να παρουσιάσει και να αποδείξει ότι συντρέχουν νόμιμοι λόγοι για τους οποίους είναι απαραίτητη η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Το δικαίωμα της εναντίωσης το φυσικό πρόσωπο μπορεί να το χρησιμοποιήσει και για περιπτώσεις που αφορούν εμπορική προώθηση προϊόντων, για σκοπούς επιστημονικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς.

---

²² Βλ. Πλατής Ειρηνικός, Προσωπικά δεδομένα-Προστασία GDPR, Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2018, σελ. 62 επ.

3.5 Υπεύθυνος Επεξεργασίας

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας αποτελεί ένα νέο πρόσωπο-θεσμό που θεμελιώθηκε μέσω του νέου Κανονισμού ΕΚ 2016/679. Για την ακρίβεια, ο θεσμός προβλεπόταν και στην Οδηγία 95/46/ΕΚ ως προαιρετικό μέτρο μόνον. Ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται²³ εκείνο το πρόσωπο (φυσικό/νομικό/ δημόσιος φορέας κτλ) το οποίο αποφασίζει και καθορίζει τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σύμφωνα με το κείμενο του Κανονισμού, ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατέχει κάποιες σημαντικές αρμοδιότητες, οι οποίες στηρίζονται κυρίως στις αρχές της διαφάνειας και της λογοδοσίας. Πρώτα από όλα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την απόλυτη ευθύνη και θα πρέπει να αποδεικνύει, τόσο στο φυσικό πρόσωπο , του οποίου τα προσωπικά δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία, όσο και έναντι της εποπτικής αρχής σε περίπτωση ελέγχου, ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του νέου κανονισμού. Επιπρόσθετα , ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα γνωστικά και τεχνικά μέσα με σκοπό να αποδείξει ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί με το νέο Κανονισμό. Η επιλογή των μέσων αυτών θα πρέπει να γίνεται πάντα με γνώμονα το πλαίσιο και το σκοπό της επεξεργασίας των δεδομένων, το πεδίο που αυτή εφαρμόζεται καθώς και τους κινδύνους που μπορεί αυτή να εγκυμονεί, ενώ παράλληλα εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα μέσα αυτά θα πρέπει να επικαιροποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Για το σκοπό αυτό , ο υπεύθυνος επεξεργασίας σε κάθε περίπτωση που η επιχείρηση απασχολεί πάνω από 250 άτομα, θα πρέπει να τηρεί αρχείο επεξεργασίας²⁴ και υποστηρικτικών εγγράφων που αφορούν την επεξεργασία των δεδομένων.

Μία ακόμη σημαντική αρμοδιότητα του υπευθύνου επεξεργασίας είναι η λήψη όλων των απαραίτητων προληπτικών μέτρων με σκοπό την προστασία από πιθανή παραβίαση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό, όπως και προηγουμένως, ο υπεύθυνος επεξεργασίας καλείται να λάβει τα κατάλληλα τεχνικά μέσα για την αποτροπή της παραβίασης. Εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας εντοπίσει περιστατικό παραβίασης οφείλει να ενημερώσει εντός 72 ωρών την αρμόδια εποπτική αρχή.

---

²³ Βλ. άρθρο 4 αριθμ. 7 του Κανονισμού και προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

²⁴ Βλ. άρθρο 30 παρ. 1 του Κανονισμού

Τέλος, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να πραγματοποιήσει την εκτίμηση αντικτύπου ²⁵ σχετικά με την επιδιωκόμενη επεξεργασία, καθώς η μη συμμόρφωση σε αυτό μπορεί να επιφέρει σοβαρές κυρώσεις (π.χ πρόστιμα, αξίωση αποζημίωσης κτλ). Για να μπορέσει να το επιτύχει θα χρειαστεί αρχικά να προχωρήσει σε :

- I. Αναλυτική και συστημική περιγραφή των πράξεων της επεξεργασίας καθώς και ανάλυση του σκοπού για τον οποίο αυτή διενεργείται
- II. εκτίμηση για το πόσο αναγκαία κρίνεται η επεξεργασία σε συνάρτηση με τους σκοπούς της
- III. εκτίμηση των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων
- IV. παρουσίαση των υφιστάμενων και επιδιωκόμενων μέτρων για την αντιμετώπιση των κινδύνων.

Για τις περιπτώσεις όπου ο κίνδυνος χαρακτηριστεί υψηλός, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα χρειαστεί να συμβουλευτεί την αρμόδια εποπτική αρχή για την εκτίμηση του αντίκτυπου.

Εν κατακλείδι, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, γίνεται αντιληπτό ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ²⁶ αποτελεί μια θέση μεγίστης σημασίας και η κάθε επιχείρηση θα πρέπει να τον επιλέγει πολύ προσεκτικά και πραγματοποιώντας ενδελεχή έλεγχο, προκειμένου να είναι, όσο το δυνατόν, σίγουρη γίνεται για την επιλογή της αυτής.

---

²⁵Βλ. άρθρο 35 παρ. 3 του Κανονισμού και Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου στην προστασία των δεδομένων βάσει του κανονισμού 2016/679, Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, 17/EN/WP 248 rev.01, αναθ. 04.10.2017,

²⁶ Βλ. άρθρο 36 του Κανονισμού

3.6 Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων

Μία ακόμη σημαντική θέση για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την επεξεργασία είναι αυτή του υπευθύνου προστασίας δεδομένων . Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων ορίζεται, εφόσον κριθεί απαραίτητο , από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και εκτελούντα την επεξεργασία. Περιπτώσεις για τις οποίες κρίνεται απαραίτητος ο διορισμός υπευθύνου επεξεργασίας είναι οι εξής:

- I. Η επεξεργασία διενεργείται από δημόσια αρχή ή φορέα, εκτός από τα δικαστήρια.
- II. Οι πράξεις επεξεργασίας , που πραγματοποιούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χρήζουν συστηματικής παρακολούθησης από το υποκείμενο των δεδομένων.
- III. Οι πράξεις επεξεργασίας αφορούν περιπτώσεις ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά το άρθρο 9 και δεδομένων που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 10 του Κανονισμού²⁷

Γίνεται επομένως αντιληπτό, ότι ως υπεύθυνος προστασίας δεδομένων θα πρέπει να προσλαμβάνεται ένα άτομο, το οποίο κατέχει σημαντικές γνώσεις του δικαίου καθώς και στις πρακτικές προστασίας δεδομένων, προκειμένου να παρέχει στον υπεύθυνο επεξεργασίας συμβουλευτική βοήθεια με σκοπό την συμμόρφωσή προς τον Κανονισμό. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων δεν είναι υποχρεωτικό να είναι άτομο το οποίο εργάζεται ήδη στην επιχείρηση. Μπορεί, είτε να προσληφθεί εξ αρχής, προκειμένου να αναλάβει τη συγκεκριμένη θέση, είτε εφόσον υπάρχει κάποιος συνάδελφος στην επιχείρηση που έχει τις κατάλληλες γνώσεις, να προαχθεί στη θέση αυτή. Η επιλογή βασίζεται κατά κύριο λόγο στο είδος και τη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Σε κάθε περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει κατά την διάρκεια που ασκεί να καθήκοντα του να είναι αυτόνομος και ανεξάρτητος σε σχέση με τον υπεύθυνο και τον εκτελούντα την επεξεργασία, ενώ στο κείμενο του Κανονισμού τονίζεται ότι πρέπει να λογοδοτεί στο ανώτατο διοικητικό επίπεδο του υπευθύνου επεξεργασίας.

Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων έχει συμβουλευτικό ρόλο προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, κρίνεται απαραίτητο να είναι πλήρως ενημερωμένος αναφορικά με τις εξελίξεις τόσο για τις αποφάσεις και οδηγίες που εκδίδονται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), όσο και από τις

---

²⁷ Βλ. άρθρο 37 παρ. 1 του Κανονισμού

γνωμοδοτήσεις της Ομάδας Εργασίας του άρθρου²⁸ 29. Ο συμβουλευτικός του ρόλος συνεχίζεται και στην περίπτωση που του ζητηθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στην εκτίμηση του αντίκτυπου. Μία ακόμη αρμοδιότητα του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων είναι να συνεργάζεται με αντίστοιχη την εποπτική αρχή, προσφέροντας πρόσβαση σε έγγραφα και πληροφορίες που έχουν σχέση με την επιτέλεση των καθηκόντων του άρθρου 57, καθώς και με την άσκηση των εξουσιών έρευνας και των διορθωτικών, αδειοδοτικών και συμβουλευτικών εξουσιών του άρθρου 58 του Κανονισμού.

Τέλος, κρίνεται αναγκαίο ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων να εργάζεται και να λειτουργεί ως μέσο επικοινωνίας με τα φυσικά πρόσωπα. Συγκεκριμένα, οφείλει να απαντά εγκαίρως και με σαφήνεια στα ερωτήματα που τίθενται από τα άτομα, των οποίων τα δεδομένα επεξεργάζονται, να τους βοηθά στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Δεδομένου ότι ο ρόλος του έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα, δεν φέρει καμιά ευθύνη για οποιαδήποτε παράλειψη ή λανθασμένη ενέργεια πραγματοποιηθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η μοναδική αρμοδιότητα και υποχρέωση που έχει, είναι να τηρεί την εμπιστευτικότητα και το απόρρητο σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων του.

---

²⁸ Βλ. Βασίλης Σωτηρόπουλος, Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων, εργαλειοθήκη για τον νέο θεσμό σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2017, σελ. 136

3.7 Το δικαίωμα της προσφυγής και οι προβλεπόμενες κυρώσεις

Στο κεφάλαιο VIII του Κανονισμού περιέχονται κανόνες για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεών του. Εδώ περιλαμβάνεται το δικαίωμα καταγγελίας, το δικαίωμα προσφυγής, το δικαίωμα αποζημίωσης και οι κυρώσεις, δηλ. τα διοικητικά πρόστιμα και οι ποινικές κυρώσεις. Κάθε πρόσωπο το οποίο υπέστη υλική ή μη υλική ζημία ως αποτέλεσμα παραβίασης Κανονισμού δικαιούται αποζημίωση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία για τη ζημία που υπέστη (άρθρο 82 παρ. 1 του ΓΚΠΔ).

Πολύ σημαντικές είναι όμως και οι ρυθμίσεις των παρ. 4 έως 6 του άρθρου 83 του ΓΚΠΔ, στις οποίες ορίζεται το ύψος των υψηλότετων προστίμων που δύνανται να επιβάλλουν οι Εποπτικές Αρχές. Έτσι, πρόστιμα έως 10.000.000 ευρώ ή, σε περίπτωση επιχειρήσεων, έως το 2% του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο, επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων που διέπουν: α) τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία σύμφωνα με τα άρθρα 8, 11, 25 έως 39 και 42 και 43, β) τις υποχρεώσεις του φορέα πιστοποίησης σύμφωνα με τα άρθρα 42 και 43 και γ) τις υποχρεώσεις του φορέα παρακολούθησης σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 4 (παρ. 4).

Περαιτέρω, πρόστιμα που ανέρχονται έως 20.000.000 ευρώ ή στο 4% του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο, επιβάλλονται επί παραβίασεως των διατάξεων που ρυθμίζουν: α) τις βασικές αρχές για την επεξεργασία, περιλαμβανομένων των όρων που ισχύουν για την έγκριση, σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6, 7 και 9, β) τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με τα άρθρα 12 έως 22, γ) τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αποδέκτη σε τρίτη χώρα ή σε διεθνή οργανισμό σύμφωνα με τα άρθρα 44 έως 49, δ) οποιεσδήποτε υποχρεώσεις σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους-μέλους οι οποίες θεσπίζονται δυνάμει του κεφαλαίου IX και ε) τη μη συμμόρφωση προς εντολή ή προς προσωρινό ή οριστικό περιορισμό της επεξεργασίας ή προς αναστολή της κυκλοφορίας δεδομένων που επιβάλλει η εποπτική αρχή δυνάμει του άρθρου 58 παράγραφος 2 ή μη παροχή πρόσβασης κατά παράβαση του άρθρου 58 παράγραφος 1 (παρ. 5).

Κεφάλαιο 4^ο

Η Προσαρμογή των Ελληνικών Τραπεζών στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2016/679- GDPR

4.1 Εισαγωγή

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι τα πιστωτικά ιδρύματα τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό διαχειρίζονται καθημερινά πληθώρα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πελατών τους. Σε συνάρτηση αυτού και λαμβάνοντας υπόψη τον νέο Κανονισμό 2016/679 που, όπως έχουμε ήδη επισημάνει, τέθηκε σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου του 2018, γίνεται αντιληπτό ότι οι Ελληνικές Τράπεζες θα έπρεπε άμεσα να αλλάξουν την φιλοσοφία τους αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πελατών τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τον Κανονισμό οι Τράπεζες θα έχουν να αντιμετωπίσουν τόσο τα υψηλά χρηματικά πρόστιμα, που νομοθετούνται μέσω του κειμένου του κανονισμού, όσο και ζητήματα στην φήμη της Τράπεζας καθώς και στην σχέση που έχει δημιουργήσει όλα αυτά τα χρόνια με το πελατολόγιό της. Για τον λόγο αυτό, από τον Μάιο του 2018 όλες οι ελληνικές Τράπεζες εναρμονίστηκαν με το νέο αυτό κανονισμό, έχοντας δουλέψει μεθοδικά όλο το προηγούμενο διάστημα προκειμένου να είναι όλα έτοιμα για τις μεγάλες αλλαγές που επρόκειτο να πραγματοποιηθούν. Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας θα πραγματοποιηθεί αναφορά στις ενέργειες που πραγματοποίησαν οι Τράπεζες και θα ελεγχθεί το κατά πόσο τελικά προσαρμόστηκαν πράγματι στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν.

4.2 Συμμόρφωση με το Νέο Κανονισμό

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε και νωρίτερα, οι Τράπεζες καθημερινά χρησιμοποιούν μεγάλο όγκο προσωπικών δεδομένων των πελατών τους, με αποτέλεσμα να έρχονται αντιμέτωπες με την άμεση ανάγκη για συμμόρφωση στον νέο ΓΚΠΔ. Σύμφωνα με το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), η εκάστοτε επιχείρηση θα πρέπει να έχει την διασφάλιση από την Διοίκηση της εταιρείας για την αναγκαιότητα της συμμόρφωσης στον ΓΚΠΔ, να έχει φροντίσει να πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο προϋπολογισμό ώστε να καταφέρει να υλοποιηθεί το πλάνο συμμόρφωσης και τέλος να εκπαιδεύσει και να ενημερώσει πλήρως και αναλυτικά το προσωπικό της για το νομικό πλαίσιο που τίθεται σε ισχύ. Για τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, τα οποία είχαν διασφαλίσει και τις τρεις προϋποθέσεις που αναφέρονται παραπάνω, χρειάστηκε να εφαρμόσουν τις παρακάτω ριζικές αλλαγές και προσθήκες με σκοπό να προχωρήσουν στην, όσο το δυνατόν πιο άμεση, συμμόρφωσή τους στο νέο Κανονισμό

4.2.1 Ομάδα Εργασίας

Αρχικά κρίθηκε αναγκαίο , όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην ανάλυση που δημοσιοποίησε ο ΣΕΒ²⁹ για τον νέο Κανονισμό και την επεξεργασία στα προσωπικά δεδομένα, η δημιουργία μίας ομάδας με σκοπό την λήψη αποφάσεων για ζητήματα που συσχετίζονται με την εφαρμογή του νέου Κανονισμού ενώ παράλληλα θα βοηθάει και τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων να υλοποιήσει το έργο του. Στη συγκεκριμένη ομάδα συμφωνήθηκε να συμμετέχουν εκπρόσωποι των διοικητικών υπηρεσιών των Τραπεζών που σχετίζονται περισσότερο με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα η Νομική υπηρεσία της εκάστοτε Τράπεζας ή άτομα από το Ανθρώπινο Δυναμικό. Ειδικότερα για τον τραπεζικό κλάδο που εξετάζουμε, κρίνεται σκόπιμη και η παρουσία εκπροσώπου και από την εκάστοτε επιχειρησιακή Διεύθυνση της Τράπεζας.

---

²⁹ Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων(GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018

4.2.2 Χαρτογράφηση & Έλεγχος δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Τα πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να μπορέσουν να ελέγξουν στο βαθμό που απαιτείται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε επεξεργασία, σχεδίασαν ενέργειες για το πώς θα μεταφέρονται τα προσωπικά δεδομένα εντός των πιστωτικών ιδρυμάτων. Συγκεκριμένα, όπως χαρακτηριστικά αποτυπώνεται στο άρθρο 30³⁰ του Κανονισμού, απαιτείται η δημιουργία ενός αρχείου, σε μορφή χάρτη, στο οποίο θα καταγράφονται αναλυτικά ο συνολικός κύκλος της ζωής των δεδομένων εντός των υπηρεσιών των Τραπεζικών ιδρυμάτων (π.χ καταστημάτων, διοικητικών υπηρεσιών κτλ). Η εκάστοτε Τράπεζα οφείλει να ανανεώνει το αρχείο σε τακτά χρονικά διαστήματα, καθώς ο εν θέματι χάρτης αποτελεί το βασικό αποδεικτικό στοιχείο ότι η Τράπεζα έχει συμμορφωθεί με όσα επιβάλλει ο νέος Κανονισμός. Ουσιαστικά, σε οποιαδήποτε περίπτωση ελέγχου, τόσο αιφνίδιου όσο και προγραμματισμένου, η Τράπεζα χρησιμοποιεί το αρχείο ώστε να καταφέρει να είναι κατοχυρωμένη ότι έχει πραγματοποιήσει όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την συμμόρφωση στον ΓΚΠΔ.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί επιτυχώς η διαδικασία της χαρτογράφησης θα χρειαστεί να πρέπει να αποσαφηνιστούν και να αξιολογηθούν τα παρακάτω ζητήματα³¹. Αρχικά, θα πρέπει να διερευνηθεί ποια είναι τα προσωπικά δεδομένα, γιατί αποκτήθηκαν, με ποιο τρόπο αποκτήθηκαν καθώς και σε ποια κατηγορία ανήκουν και πού φυλάσσονται (σε ηλεκτρονικό ή φυσικό αρχείο). Εν συνεχεία, θα πρέπει να ελεγχθεί ποια είναι τα υποκείμενα των προσωπικών δεδομένων καθώς και ποιοι είναι οι αποδέκτες αυτών. Επίσης, σημαντικό είναι να καταγραφεί ποιοι έχουν πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαχειρίζονται τα Τραπεζικά ιδρύματα, καθώς και σε ποιους πρόκειται να κοινοποιηθούν. Θα πρέπει, ακόμη, να γίνεται σαφές στο εν θέματι αρχείο-χάρτη, το ακριβές χρονικό διάστημα που τα προσωπικά δεδομένα θα επεξεργάζονται καθώς και το αν έχει ληφθεί η απαραίτητη συγκατάθεση από το υποκείμενο των δεδομένων για την επεξεργασία. Τέλος, είναι εξίσου σημαντικό να καταγράφεται στο αρχείο, η διαδικασία που ακολουθείται για την καταστροφή των προσωπικών δεδομένων αλλά και να επισημαίνεται ποια μέτρα, τόσο τεχνικά όσο και οργανωτικά, έχουν ληφθεί για την προστασία των δεδομένων αυτών.

---

³⁰ Βλ. άρθρο 30 του ΓΚΠΔ

³¹ Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων(GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018 σελ. 127

Στα Πιστωτικά ιδρύματα της χώρας μας, προκειμένου να υλοποιηθεί η διαδικασία της χαρτογράφησης, διανέμονται σε όλο το προσωπικό ερωτηματολόγια ενώ παράλληλα διενεργούνται και συνεντεύξεις ώστε να μπορέσουν να καταγράφονται, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζονται οι υπάλληλοι, τόσο στα υποκαταστήματα όσο και στις διοικητικές μονάδες.

4.2.3 Εύρεση και ανάλυση των κινδύνων & των παραλείψεων

Εφόσον ολοκληρωθεί η διαδικασία της χαρτογράφησης , τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να συλλέξουν τα απαραίτητα στοιχεία και σύμφωνα με όσα αναφέρονται στον Κανονισμό να γίνει εύρεση αλλά και ανάλυση ενδεχόμενων κινδύνων και παραλείψεων που προέκυψαν. Στη συνέχεια , υποχρεωτικά τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διενεργήσουν εκτίμηση του αντικτύπου³²για τις πράξεις που απαιτούν επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και παράλληλα να πραγματοποιήσουν τις προβλεπόμενες ενέργειες για την αντιμετώπιση προβλημάτων που τυχόν θα προκύψουν. Οι Τράπεζες δεδομένου ότι προχωρούν σε επεξεργασία δεδομένων που ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, υποχρεούνται πάντοτε να προβαίνουν σε εκτίμηση του αντικτύπου.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα των παραλείψεων που μπορούν να εντοπιστούν μετά την χαρτογράφηση μπορεί να είναι ³³: η πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από όλα τα στελέχη των πιστωτικών ιδρυμάτων ενώ αυτό δεν κρίνεται απαραίτητο, η διατήρηση των προσωπικών δεδομένων στην κατοχή στελεχών των Τραπεζών για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς να συντρέχει κάποιος σημαντικός λόγος.

---

³² Η Εκπόνηση Εκτίμησης Αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων είναι υποχρεωτική για τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς προβαίνουν σε επεξεργασία που ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων

³³ Βλ. Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων(GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018, σελ. 127

4.2.4 Πολιτική απορρήτου

Τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας μας προκειμένου να συμμορφωθούν επιτυχώς με τον ΓΚΠΔ έπρεπε άμεσα να προχωρήσουν σε αναθεώρηση της πολιτικής απορρήτου που χρησιμοποιούν ή, αν δεν προχωρήσουν σε αναθεώρηση, οφείλουν να ενημερώσουν το κοινό τους με την ακριβή πολιτική απορρήτου που χρησιμοποιούν. Ο πιο διαδεδομένος τρόπος που χρησιμοποιήθηκε από τις Ελληνικές Τράπεζες για την ενημέρωση των πελατών τους ήταν μέσω ανάρτησης στην επίσημη ιστοσελίδα τους. Επιπρόσθετα, κρίθηκε απαραίτητο οι υπεύθυνοι επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να ενημερώσουν αναλυτικά και με κάθε λεπτομέρεια τα πρόσωπα, που τα προσωπικά τους δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία, για το χρονικό διάστημα που θα διατηρηθούν από την Τράπεζα, για την νόμιμη βάση επεξεργασίας καθώς και για την δυνατότητα που έχουν να προχωρήσουν σε καταγγελία στην αρμόδια εποπτική αρχή. Η παραπάνω ενημέρωση έχει σημασία να είναι, όπως αποτυπώνεται και στον ΓΚΠΔ, όσο το δυνατόν πιο εύκολη στην κατανόησή³⁴ της, ευανάγνωστη και όχι αχανής για τους πελάτες, καθώς ο σκοπός της είναι να ενημερώσει το κοινό για τα δικαιώματα που αποκτούν κι όχι να τους επιφορτώσει με νέες πληροφορίες μικρής σημασίας μέσω ενός μακροσκελούς κειμένου.

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις³⁵ μέσα από τις οποίες τα Πιστωτικά ιδρύματα της χώρας έδειξαν την αλλαγή στην πολιτική απορρήτου και την συμμόρφωση στον ΓΚΠΔ, αποτελούν η ελαχιστοποίηση της εργασίας μέσω απομακρυσμένων προσβάσεων και μόνο σε ελάχιστες και άκρως αναγκαίες περιπτώσεις, η απαγόρευση στα στελέχη αλλά και στους υπαλλήλους των Τραπεζών να λαμβάνουν τα εταιρικά laptop και USB και εκτός του χώρου εργασίας. Ακόμη, πραγματοποιήθηκε έλεγχος και εκκαθάριση του αρχείου με αποτέλεσμα την διατήρηση προσωπικών δεδομένων μόνο του πρόσφατου παρελθόντος και παράλληλα αποφασίστηκε να τηρείται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα στο οποίο θα διατηρούνται στο αρχείο πληροφορίες των υπαλλήλων (π.χ βιογραφικά σημειώματα). Μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος, το οποίο θα ενημερώνεται εξαρχής το υποκείμενο των δεδομένων στην επεξεργασία, οι Τράπεζες οφείλουν να προχωρούν στην οριστική διαγραφή και καταστροφή των πληροφοριών αυτών.

---

³⁴ 5 Βλ. Ελένη Μαρτσούκου, δικηγόρος, τακτικό μέλος ΑΠΔΠΧ, Μικρές & Μεσαίες Επιχειρήσεις: 12 Πρακτικά Βήματα Συμμόρφωσης προς τον GDPR [Α' Μέρος], επιχειρώ, 01.06.2018

³⁵ Βλ. Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων(GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018, σελ. 128.

4.2.5 Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων

Η υποχρεωτική προσθήκη του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ) αποτελεί ίσως μία από τις βασικότερες προσθήκες του νέου Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2016/679. Συγκεκριμένα οι Τράπεζες, δεδομένου ότι πραγματοποιούν ευρείας κλίμακας επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είναι υποχρεωμένες από τον νέο Κανονισμό να ορίσουν Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ). Οι ΥΠΔ έχουν την απόλυτη ευθύνη επίβλεψης της στρατηγικής και της εφαρμογής της προστασίας δεδομένων σε έναν Τραπεζικό οργανισμό, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ΓΚΠΔ. Επιπρόσθετα, οι ΥΠΔ θεωρούνται το σημείο επαφής μεταξύ της Τράπεζας και των εποπτικών αρχών που σχετίζονται με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Στο άρθρο ³⁶39 αναφέρονται με κάθε λεπτομέρεια οι αρμοδιότητες που διατηρούν οι ΥΠΔ. Αναλυτικότερα, ο ΥΠΔ οφείλει να ασχολείται με την εκπαίδευση τόσο με το προσωπικό που ειδικά ασχολείται με προσωπικά δεδομένα, όσο και με το σύνολο των εργαζομένων του πιστωτικού ιδρύματος, προκειμένου να τους ενημερώσει για τις σημαντικές απαιτήσεις συμμόρφωσης με τον νέο Κανονισμό. Ακόμη, πραγματοποιεί τους απαραίτητους ελέγχους με σκοπό την εξασφάλιση της συμμόρφωσης στον νέο Κανονισμό αλλά και την προληπτική αντιμετώπιση των πιθανών ζητημάτων που θα προκύψουν. Σημαντική αρμοδιότητα του ΥΠΔ όπως χαρακτηριστικά σημειώνεται στο κείμενο του Κανονισμού, είναι η διατήρηση πληρέστατων αρχείων όλων των δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων που διεξάγει η Τράπεζα, συμπεριλαμβανομένου του σκοπού όλων των δραστηριοτήτων επεξεργασίας, οι οποίες πρέπει να δημοσιοποιούνται κατόπιν αιτήματος. Τέλος, οφείλει να παρακολουθεί εντατικά τις επιδόσεις καθώς και να παρέχει συμβουλές όπου απαιτούνται σχετικά με τον αντίκτυπο των προσπαθειών προστασίας δεδομένων.

Παράλληλα, αναφορικά με τον διορισμό του ΥΠΔ και δεδομένου ότι διαδραματίζει έναν πολύ σημαντικό και ουσιαστικό ρόλο, καθίσταται σαφές ότι θα πρέπει να επιλέγεται με αυστηρά κριτήρια, ώστε να πραγματοποιείται η σωστή επιλογή του ατόμου που θα κληθεί να καλύψει αυτή τη θέση. Ιδανικά, ο ΥΠΔ θα πρέπει να κατέχει εξειδίκευση στον Κανονισμό³⁷ και τις πρακτικές προστασίας των δεδομένων προκειμένου να μπορέσει να τις μεταδώσει και στο υπόλοιπο προσωπικό του ομίλου αλλά και να κατανοεί στον μέγιστο

³⁶ Βλ άρθρο 39 του Κανονισμού για τα καθήκοντα του ΥΠΔ

³⁷ Βλ. αιτιολογική σκέψη 97 του Κανονισμού

βαθμό την υποδομή, την τεχνολογία και την τεχνική και οργανωτική δομή του Τραπεζικού ιδρύματος που εκπροσωπεί. Επιπρόσθετα, θεωρείται σκόπιμο να κατέχει άριστες διαχειριστικές δεξιότητες, καθώς και την ικανότητα της άμεσης επαφής τόσο με το εσωτερικό προσωπικό σε όλα τα επίπεδα, όσο και με τις εποπτικές αρχές. Για να μπορέσει ωστόσο να πραγματοποιηθεί ορθά και αμερόληπτα η επιλογή του ΥΠΔ της κάθε Τράπεζας, κρίνεται αναγκαίο, η επιλογή να πραγματοποιηθεί από στελέχη τα οποία είναι ανεξάρτητα από την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα η επιλογή του ΥΠΔ να μην γίνεται από το ήδη υπάρχον προσωπικό που εργάζεται στην Τράπεζα, αλλά η Διοίκηση να επιλέξει να παραδώσει αυτή την θέση σε αξιόπιστους συνεργάτες που διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, μέσω της εξωτερικής ανάθεσης της εργασίας αυτής.

4.2.6 Νέα μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

Δεδομένου ότι ο νέος ΓΚΠΔ έφερε νέα δικαιώματα στους πολίτες αναφορικά με την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, τα Πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, προκειμένου να συμμορφωθούν με αυτόν, έπρεπε να λάβουν νέα μέτρα. Συγκεκριμένα, όλες οι Τράπεζες θα έπρεπε να δημιουργήσουν νέες οδηγίες και νέες διαδικασίες ώστε να μπορεί να πραγματοποιείται με επιτυχία η άσκηση όλων των νέων δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων. Όπως ήδη αναφέραμε, τα σημαντικότερα δικαιώματα που εξασφάλισε ο νέος Κανονισμός στους πολίτες είναι το δικαίωμα στην πρόσβαση, το δικαίωμα στην ενημέρωση, το δικαίωμα στην διόρθωση, το δικαίωμα στη λήθη, το δικαίωμα στην φορητότητα των δεδομένων και το δικαίωμα στον περιορισμό της επεξεργασίας. Τέλος, κρίθηκε απαραίτητο όλες οι Τράπεζες να προχωρήσουν στην λήψη επιπρόσθετων μέτρων , τόσο οργανωτικού χαρακτήρα όσο και τεχνικών μέσων προκειμένου να εξασφαλίσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό την ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

4.2.7 Αναθεώρηση των συμβάσεων

Τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας προκειμένου να αποδείξουν έμπρακτα ότι συμμορφώθηκαν πλήρως στον νέο Κανονισμό, όφειλαν να αναθεωρήσουν τις συμβάσεις που είχαν υπογράψει με τους πελάτες τους. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ οι Τράπεζες θα έπρεπε άμεσα να προχωρήσουν σε αναθεώρηση³⁸ των υαρχουσών συμβάσεων καθώς και να προβούν στην προσθήκη των απαραίτητων προσαρτημάτων στις συμβάσεις, από όπου οι πελάτες θα ενημερώνονται για τις νέες διατάξεις του Κανονισμού και γενικότερα στην αλλαγή όλων των συμβάσεων που είχαν συναφθεί. Επιπρόσθετα, τέθηκαν σε ισχύ και τα νέα έντυπα συγκατάθεσης τα οποία υποχρεωτικά θα έπρεπε όλοι οι πελάτες να υπογράψουν προκειμένου να έχει η εκάστοτε Τράπεζα την συγκατάθεσή τους για την επεξεργασία των απαραίτητων γι' αυτήν δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ουσιαστικά οι Τράπεζες υποχρεωτικά πρέπει να λάβουν την ρητή συγκατάθεση των πελατών τους, ώστε να μπορέσουν να προβούν σε οποιαδήποτε μορφή επεξεργασίας των δεδομένων τους. Αν αυτή η συγκατάθεση δεν δοθεί, τότε η Τράπεζα απαγορεύεται κατηγορηματικά να χρησιμοποιήσει προσωπικά δεδομένα του ατόμου αυτού, καθώς αν το πράξει μπορεί να έρθει αντιμέτωπη με πολύ υψηλά πρόστιμα. Είναι σημαντικό επίσης να σημειωθεί ότι στις νέες συμβάσεις που δημιούργησαν οι Τράπεζες γίνεται εκτενής αναφορά ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται τηρώντας όλες τις απαραίτητες αρχές της εμπιστευτικότητας καθώς και ότι τα προσωπικά δεδομένα έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και δεν χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα εφ' όρου ζωής. Οι νέες αυτές συμβάσεις και η συγκατάθεση των πελατών για την επεξεργασία των δεδομένων τους, πραγματοποιήθηκε είτε μέσω της φυσικής παρουσίας στα καταστήματα των Τραπεζών είτε μέσω της Ηλεκτρονικής Τραπεζικής, λαμβάνοντας υπόψη και το μεγάλο πελατολόγιο που διατηρεί η κάθε Τράπεζα στην Ελλάδα. Έτσι οι πελάτες είχαν την δυνατότητα της επιλογής είτε να πραγματοποιήσουν την διαδικασία μέσω καταστήματος είτε μέσω των ηλεκτρονικών καναλιών κάνοντας είσοδο με τους προσωπικούς κωδικούς της ηλεκτρονικής τραπεζικής και πραγματοποιώντας αποδοχή των όρων της επεξεργασίας των δεδομένων τους.

---

³⁸ Βλ. Αναστασία – Ινώ Τσιρίδου, δικηγόρος (LLM στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο) Associate - Δικηγορική εταιρία Χρυσόστομος Βελάκης & Συνεργάτες, GDPR - Συμμόρφωση σε βήματα, bankingnews, onlineοικονομική ενημέρωση, 03.07.2018

4.2.8 Εκπαίδευση του προσωπικού

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο νέος Κανονισμός επέφερε ριζικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο οι Τράπεζες επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, μπορεί να γίνει εύκολα αντιληπτός ο καθοριστικός ρόλος που διαδραματίζει η εκπαίδευση ³⁹ του προσωπικού στα νέα δεδομένα. Χαρακτηριστικά, προκειμένου τα Πιστωτικά ιδρύματα να καταφέρουν να συμμορφωθούν με επιτυχία στις νέες επιταγές του ΓΚΠΔ απαιτείται να πραγματοποιήσουν μια σειρά από εκπαιδεύσεις στο προσωπικό τους ώστε να μπορέσουν να αντιληφθούν τις αλλαγές που θα υπάρξουν στην καθημερινότητά τους. Είναι απολύτως απαραίτητο οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από το τμήμα που εργάζονται, να γνωρίζουν τι επιτρέπεται αλλά και τι απαγορεύεται σύμφωνα με το νέο Κανονισμό καθώς και τι είναι υποχρεωτικό και τι προαιρετικό να πραγματοποιούν κατά την διάρκεια της εργασίας τους.

Με γνώμονα την καλύτερη ενημέρωση των εργαζομένων, κρίνεται σκόπιμη η δημιουργία ειδικών σεμιναρίων από τον ΥΠΔ προκειμένου οι εργαζόμενοι να έρθουν σε άμεση επαφή και να αντιληφθούν στον μέγιστο βαθμό την σημασία και την κρισιμότητα του ζητήματος της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επιπρόσθετα, μέσα από τις εκπαιδεύσεις που θα πραγματοποιηθούν, τα πιστωτικά ιδρύματα θα διασφαλίσουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι θα γνωρίζουν τις νέες διαδικασίες που θα χρειαστεί να ακολουθούν και παράλληλα θα τους προετοιμάσουν για τις ενέργειες που θα χρειαστεί να πραγματοποιήσουν σε περίπτωση που εντοπίσουν περιπτώσεις παραβίασης ⁴⁰ του Κανονισμού.

³⁹ Βλ. Ελένη Μαρτσούκου, δικηγόρος, τακτικό μέλος ΑΠΔΠΧ, Μικρές & Μεσαίες Επιχειρήσεις: 12 Πρακτικά Βήματα Συμμόρφωσης προς τον GDPR [Α' Μέρος], επιχειρώ, 01.06.2018,

⁴⁰ Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων(GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018, σελ. 130,

4.3 Τραπεζικό Απόρρητο

4.3.1 Γενικές πληροφορίες

Τα πιστωτικά ιδρύματα τόσο της Ελλάδας όσο και ολόκληρου του κόσμου, λαμβάνοντας υπόψη και την φύση των εργασιών τους, δίνουν μεγάλη σημασία στο Τραπεζικό απόρρητο. Το τραπεζικό απόρρητο χωρίς καμία αμφισβήτηση αποτελεί ένα θεσμό ο οποίος χρήζει συνεχούς αξιολόγησης τόσο όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, όσο και της λειτουργίας του. Εξάλλου, το τραπεζικό απόρρητο είναι ισχυρός θεσμός τόσο στην Ελλάδα όσο και στα περισσότερα αλλοδαπά δικαιοϋικά συστήματα, παρόλο που δεν έχει πάντοτε σταθερά γνωρίσματα και προϋποθέσεις. Στην Ελλάδα, η τήρηση του τραπεζικού απόρρητου είναι υποχρέωση όλων των Τραπεζών της χώρας ανεξαιρέτως, γι αυτό κι έχει θεσμοθετηθεί μέσω της ελληνικής νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, το τραπεζικό απόρρητο αποτελεί στοιχείο της προσωπικότητας και προστατεύεται νομοθετικά από το άρθρο 371 του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ) αλλά και από το άρθρο 57 του Αστικού Κώδικα (ΑΚ).

Ως έννοια, το τραπεζικό απόρρητο ορίζεται ως η υποχρέωση που έχει η εκάστοτε Τράπεζα έναντι στους πελάτες της να μην αποκαλύπτει τις προσωπικές και οικονομικές υποθέσεις τους, που γίνονται γνωστές σ' αυτήν από την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους. Πιο συγκεκριμένα, νοούνται όλα εκείνα τα πραγματικά περιστατικά που πληροφορείται η Τράπεζα από τη σχέση της με τον πελάτη κατά το προσυμβατικό, συμβατικό ακόμη και μετασυμβατικό στάδιο, μέχρι του οποίου εκτείνεται και η αντίστοιχη υποχρέωσή της. Πρωταρχικός σκοπός του τραπεζικού απορρήτου είναι η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του συναλλακτικού και επενδυτικού κοινού τα οποία και έχουν στη διάθεσή τους τα πιστωτικά ιδρύματα, με στόχο την προστασία της προσωπικής και περιουσιακής σφαίρας του ατόμου αλλά και την αποτροπή τυχών προσβολών αυτής.

4.3.2 Αντικείμενο Τραπεζικού Απορρήτου

Σύμφωνα με όσα έχουν ήδη σημειωθεί παραπάνω, γίνεται πλήρως αντιληπτός τι σημαίνει και ποιος είναι ο ρόλος ⁴¹που κατέχει το τραπεζικό απόρρητο. Είναι εξίσου σημαντικό ωστόσο να γίνει και πλήρως κατανοητό τι εντάσσεται στο αντικείμενο του τραπεζικού απορρήτου και πώς αυτές οι πληροφορίες έφτασαν στην κατοχή της Τράπεζας.

Ενδεικτικά, στο Τραπεζικό ⁴²απόρρητο μπορούν να συμπεριληφθούν:

- Τα πάσης φύσεως προσωπικά στοιχεία ταυτότητας των πελατών , όπως για παράδειγμα η ημερομηνία γέννησης, διεύθυνση κατοικίας κ.λπ
- Όλες οι σχέσεις των συναλλασσομένων με την Τράπεζα, δηλαδή οποιαδήποτε κίνηση των λογαριασμών, το υπόλοιπο καταθέσεων, το «άνοιγμα» προθεσμιακής κατάθεσης, η τήρηση ή μη θυρίδας στην τράπεζα..
- Περιστατικά που αφορούν το πελατολόγιό τους και η Τράπεζα ενημερώνεται σχετικά. Χαρακτηριστικά παραδείγματα της συγκεκριμένης περίπτωσης είναι οποιαδήποτε μορφή κληρονομιάς μπορεί να λάβει κάποιος πελάτης της Τράπεζας , ή ο γάμος ενός πελάτη με το άνοιγμα ενός ειδικού λογαριασμού για κατάθεση δώρων γάμου.
- Αξιολογήσεις, εκτιμήσεις και προβλέψεις του πιστωτικού ιδρύματος για τις περιουσιακές σχέσεις του συναλλασσομένου με αυτό.

Από την άλλη πλευρά όλες οι παραπάνω πληροφορίες μπορούν να βρεθούν στην κατοχή της Τράπεζας με τους εξής τρόπους:

- Προσκομίζονται σε οποιοδήποτε υποκατάστημα της Τράπεζας ή υπηρεσία αυτής τα απαραίτητα δικαιολογητικά με σκοπό είτε την ολοκλήρωση κάποιας συναλλαγής , όπως για παράδειγμα αποστολή εμβάσματος μέσω ταμείου, είτε αποσκοπώντας στην επίτευξη συγκεκριμένου στόχου του π.χ. έκδοση πιστωτικής κάρτας ή λήψη δανείου. Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις ο πελάτης οφείλει να προσκομίσει στην Τράπεζα τα οικονομικά του στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιηθεί η απαραίτητη εγκριτική διαδικασία, συνεπώς η Τράπεζα λαμβάνει γνώση της οικονομικής και περιουσιακής

⁴¹ Βλ. Επαμεινώνδας Στυλόπουλος, Δικηγόρος, LL.M., Το Τραπεζικό Απόρρητο ως προσωπικό δεδομένο: Τράπεζες/εισπρακτικές Vs Οφειλέτες σημειώσατε 2, επιχειρώ, 10.03.2017

⁴² Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων(GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018

κατάστασης του πελάτη. Ακόμη και σε μία απλή και τυπική συναλλαγή ο πελάτης δύναται να γνωστοποιήσει προσωπικά του δεδομένα. Χαρακτηριστική περίπτωση, αποτελεί η επικοινωνία με την τηλεφωνική εξυπηρέτηση πελατών της Τράπεζας όπου ο πελάτης προκειμένου να εξυπηρετηθεί για οποιοδήποτε ζήτημα χρειάζεται να κοινοποιήσει στον αντιπρόσωπο προσωπικά στοιχεία, όπως το ονοματεπώνυμό του, το πατρώνυμό του, τον αριθμό της αστυνομικής του ταυτότητας, τη διεύθυνσή του και τον τηλεφωνικό του αριθμό.

- Η εκάστοτε Τράπεζα συχνά λαμβάνει γνώση των προσωπικών δεδομένων των πελατών μέσα από τα διάφορα διατραπεζικά συστήματα που έχει στη διάθεσή της. Το ευρέως διαδεδομένο σύστημα για αυτό το σκοπό είναι ο Τειρεσίας, στον οποίον προσφεύγει τόσο για να τον ενημερώσει για τους πελάτες της όσο και για να ενημερωθεί και η ίδια για τη συναλλακτική τους συμπεριφορά έναντι άλλων τραπεζικών ιδρυμάτων.
- Τέλος, όταν η Τράπεζα συνάψει τελικά σύμβαση με κάποιο πελάτη είναι υποχρεωμένη να λαμβάνει γνώση των γεγονότων προκειμένου να μπορεί να επιβεβαιώνει την ομαλή έκβαση της σύμβασης που έχει υπογραφεί. Δεν είναι λίγες οι φορές που τα Τραπεζικά ιδρύματα, διενεργούν ακόμα και τα ίδια ελέγχους στα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης του πελάτη τους και παράλληλα να προχωρά στην εκτίμηση της οικονομικής τους κατάστασης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της εν θέματι περίπτωσης είναι η σύναψη σύμβασης ομολογιακού δανείου ανάμεσα στον πελάτη και την Τράπεζα.

Εν κατακλείδι, γίνεται σαφές ότι το τραπεζικό απόρρητο περιλαμβάνει πολλές και διαφορετικές περιπτώσεις, οι οποίες ωστόσο έχουν μεγάλη σημασία καθώς αφορούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των πελατών.

4.3.3 Κατηγορίες Τραπεζικού απορρήτου

Οι δύο βασικοί διαχωρισμοί που πραγματοποιούνται στο τραπεζικό απόρρητο είναι δύο. Μπορεί να διακριθεί τόσο σε γενικό & ειδικό τραπεζικό απόρρητο όσο και σε σχετικό & απόλυτο τραπεζικό απόρρητο.

Αναλυτικότερα, η πρώτη διάκριση είναι ανάμεσα στο γενικό και το ειδικό τραπεζικό απόρρητο, η οποία κατά γενική ομολογία είναι και η σημαντικότερη μεταξύ των δύο. Το γενικό τραπεζικό απόρρητο περιλαμβάνει όλες τις γενικές πληροφορίες των πελατών, δηλαδή πληροφορίες για τις καταθέσεις που διατηρούν, τα επενδυτικά προϊόντα που προτιμούν, τις κινήσεις των λογαριασμών τους, τις αναλήψεις που πραγματοποιούν, τις δανειακές υποχρεώσεις που έχουν, οι οποίες γνωστοποιήθηκαν στα πιστωτικά ιδρύματα κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του. Νομοθετικά θεσμοθετείται από συνταγματικές διατάξεις ενώ αντλείται και από τη συμβατική σχέση με την Τράπεζα, ενώ τυχόν παραβίασή του επιφέρει χρηματική ποινή ή φυλάκιση μέχρι ένα έτος. Στο ειδικό τραπεζικό απόρρητο, εντάσσονται όλες οι χρηματικές καταθέσεις είτε όψεως είτε προθεσμιακές, και οποιαδήποτε άλλη κατάθεση, όπως αμοιβαία, μετοχές, ομόλογα, οι οποίες για πολλά χρόνια δεν προστατεύονταν σχετικά. Επιπρόσθετα, στο ειδικό τραπεζικό απόρρητο συγκαταλέγονται και καταθέσεις ξένων Τραπεζών που δραστηριοποιούνται ωστόσο και στην Ελλάδα. Οποιαδήποτε παράβαση του ειδικού τραπεζικού απορρήτου επιφέρει κατ' αρχήν αυτεπάγγελτη δίωξη και παράλληλα σύμφωνα το άρθρο 2 Ν.Δ. 1059/1971 προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 6 μηνών.

Μία ακόμη σημαντική διάκριση του τραπεζικού απορρήτου είναι σε σχετικό και απόλυτο τραπεζικό απόρρητο. Πιο συγκεκριμένα, τραπεζικό απόρρητο που προβάλλεται μόνο σε ανθρώπους ορισμένων κατηγοριών πρόκειται για σχετικό τραπεζικό απόρρητο, ενώ από την αντίθετη πλευρά, εφόσον το απόρρητο μπορεί να προβληθεί έναντι όλων των ανθρώπων, χωρίς εξαιρέσεις, πρόκειται για απόλυτο τραπεζικό απόρρητο. Σε συνδυασμό με την προηγούμενη διάκριση, σε γενικό και ειδικό, αξίζει να σημειωθεί ότι όλες οι περιπτώσεις ειδικού τραπεζικού απορρήτου εντάσσονται και στο απόλυτο τραπεζικό απόρρητο, καθώς προβάλλονται έναντι πάντων.

Κεφάλαιο 5^ο

Μελέτη περίπτωσης – Η προσαρμογή της Τράπεζας Πειραιώς στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2016/679- GDPR

5.1 Ιστορία της Τράπεζας Πειραιώς

Η Τράπεζα Πειραιώς αποτελεί μία από τις τέσσερις μεγάλες τράπεζες που υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα. Στη χώρα μας έχει το 30% στο μερίδιο αγοράς στα δάνεια και 29% στις καταθέσεις, γεγονός που σηματοδοτεί ότι είναι η μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας. Ιδρύθηκε ⁴³το 1916 και έχει έδρα την Αθήνα και για μεγάλο χρονικό διάστημα λειτούργησε ως ιδιωτική Τράπεζα. Το 1975, υπό την κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, πέρασε υπό κρατικό έλεγχο, όπου και παρέμεινε μέχρι το 1991, χρονιά που ιδιωτικοποιήθηκε εκ νέου.

Καθώς τα χρόνια προχωρούσαν, η Τράπεζα Πειραιώς αναπτυσσόταν και προχωρούσε σε συγχωνεύσεις άλλων τραπεζών με σκοπό να δημιουργήσει ένα δυνατό και υγιή όμιλο. Συγκεκριμένα, το 1998 η Τράπεζα Πειραιώς προχώρησε στην απορρόφηση των εργασιών της Chase Manhattan στην Ελλάδα, στην εξαγορά της Τράπεζας Μακεδονίας-Θράκης και της μικρής εξειδικευμένης Τράπεζας Credit Lyonnais Hellas, ενώ στις αρχές του 1999 στην απόκτηση του ελέγχου της Τράπεζας Χίου και στην απορρόφηση των εργασιών της National Westminster Bank PLC στην Ελλάδα. Η διετία 2012-2013 αποτελεί σταθμό για την ιστορία του ομίλου. Το 2012 απέκτησε το «υγιές» τμήμα της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος καθώς και τη Γενική Τράπεζα ενώ το Μάρτιο του 2013, εξαγόρασε τις τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα της Τράπεζας Κύπρου, της Cyprus Popular Bank και της Ελληνικής Τράπεζας. Τον Ιούνιο της ίδιας χρονιάς, η Τράπεζα Πειραιώς απέκτησε και τη Millennium Bank Ελλάδας.

---

⁴³Βλ ιστοσελίδα της Τράπεζας Πειραιώς, <https://www.piraeusbankgroup.com/el/group-profile/important-dates/2017-2019>

Γίνεται επομένως εύκολα αντιληπτό ότι η Τράπεζα Πειραιώς αποτελεί την Τράπεζα με το μεγαλύτερο πελατολόγιο στην Ελλάδα., γεγονός που καθιστά την εναρμόνισή της με τον νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό περισσότερο αναγκαία από ποτέ.

5.2 Τράπεζας Πειραιώς & GDPR

Είναι κοινώς αποδεκτό και έχει ήδη αναφερθεί πολλάκις στην εν θέματι εργασία ότι οι Τράπεζες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, απαιτείται να προσαρμοστούν όσο το δυνατόν συντομότερο στον νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς καθημερινά οι υπάλληλοι έρχονται σε επαφή με πλήθος προσωπικών δεδομένων. Η Τράπεζα Πειραιώς λαμβάνοντας υπόψη ότι αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες Τράπεζες της Ελλάδας, είχε φροντίσει από τον Μάιο του 2018 να είναι έτοιμη για το νέο θεσμικό πλαίσιο που τέθηκε σε ισχύ. Στο παρόν κεφάλαιο θα αναλυθούν οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν στον Όμιλο με σκοπό την , όσο το δυνατόν πιο άμεση , εναρμόνιση της με τον ΕΚ 2016/679.

5.2.1 Προσωπικά δεδομένα

Η Τράπεζα τον Μάιο του 2018 ενημέρωσε το σύνολο του πελατολογίου της, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα της, ότι σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο έχει προβεί σε όλες τις ενέργειες ⁴⁴που απαιτούνται, εφαρμόζοντας τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη νόμιμη τήρηση, την επεξεργασία και την ασφαλή φύλαξη του αρχείου δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεσμευόμενη να διασφαλίζει και να προστατεύει με κάθε τρόπο την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων από απώλεια ή διαρροή, αλλοίωση, διαβίβαση ή την με οποιονδήποτε άλλο τρόπο αθέμιτη επεξεργασία τους. Τα δεδομένα τα οποία επιτρέπεται η Τράπεζα να διαχειρίζεται είναι όλα εκείνα που έχουν προσκομίσει οι πελάτες ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους στην Τράπεζα και τα οποία είναι απαραίτητα για την έναρξη, τη διατήρηση και την εκτέλεση των συναλλακτικών τους σχέσεων με την Τράπεζα, υφιστάμενων ή μελλοντικών ανάλογα με το παρεχόμενο προϊόν ή υπηρεσία και τις εκάστοτε ισχύουσες διαδικασίες και πολιτικές της. Σε κάθε περίπτωση ωστόσο η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πραγματοποιείται νόμιμα για περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη για την εξυπηρέτηση, υποστήριξη και παρακολούθηση των συναλλακτικών σχέσεων του εκάστοτε πελάτη με την Τράπεζα και την

---

⁴⁴ Βλ ιστοσελίδα της Τράπεζας Πειραιώς, Ενημέρωση για την Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, παράγραφος Α, 2018 <https://www.piraeusbank.gr/el/Idiwtes/gdpr>,

ορθή εκτέλεση των μεταξύ τους συμβάσεων. Ακόμη, σύμφωνα με όσα ορίζει ο ΕΚ 2016/679, οι πελάτες ενημερώθηκαν ότι μπορούσαν σε οποιοδήποτε υποκατάστημα της Τράπεζας να προχωρήσουν σε ανάκληση της συγκατάθεσης για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

5.2.2 Χρονικό διάστημα διατήρησης δεδομένων

Σύμφωνα με τον νέο ΓΚΠΔ η Τράπεζα προχώρησε και σε μεταβολή του χρονικού διαστήματος ⁴⁵που διατηρούσε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο αρχείο της. Πιο συγκεκριμένα, πλέον η Τράπεζα διατηρεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται ανά περίπτωση, από το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και σε κάθε περίπτωση για χρονικό διάστημα είκοσι (20) ετών από την τελευταία ημερολογιακή ημέρα του έτους λήξης της εκάστοτε συναλλακτικής σχέσης του πελάτη με την Τράπεζα. Διαφορετική είναι η αντιμετώπιση για την περίπτωση όπου αίτημα συνεργασίας με την Τράπεζα απορριφθεί με συνέπεια να μην ολοκληρωθεί η κατάρτιση σύμβασης. Στις περιπτώσεις αυτές τα δεδομένα θα τηρούνται για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών. Τέλος, για περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει δικαστική διαμάχη τα προσωπικά δεδομένα, θα τηρούνται σε κάθε περίπτωση μέχρι τη λήξη της εκκρεμοδικίας ακόμα αν υπερβαίνει το χρονικό διάστημα των είκοσι (20) ετών.

5.2.3 Αποδέκτες προσωπικών δεδομένων

Μία ακόμη σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με το παλαιότερο νομοθετικό πλαίσιο υπάρχει στους ανθρώπους ⁴⁶στους οποίους γνωστοποιούνται τα προσωπικά δεδομένα των πελατών. Αναλυτικότερα, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται και στις συμβάσεις που υπογράφουν οι πελάτες της Τράπεζας, πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα διατηρούν οι υπάλληλοι των επιχειρηματικών και λειτουργικών μονάδων της Τράπεζας, εντός του πεδίου των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και οι εταιρείες του Ομίλου στο πλαίσιο της ορθής εκτέλεσης και εκπλήρωσης των συμβατικών, νομίμων και κανονιστικών τους υποχρεώσεων καθώς και οι εκάστοτε ορκωτοί ελεγκτές της Τράπεζας και του Ομίλου. Επιπρόσθετα, πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των πελατών έχουν αποκτήσει οι εταιρείες ενημέρωσης

---

⁴⁵ Βλ ιστοσελίδα της Τράπεζας Πειραιώς, Ενημέρωση για την Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, παράγραφος θ, 2018 <https://www.piraeusbank.gr/el/Idiwtes/gdpr>

⁴⁶ Βλ ιστοσελίδα της Τράπεζας Πειραιώς, Ενημέρωση για την Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, παράγραφος Ι, 2018 <https://www.piraeusbank.gr/el/Idiwtes/gdpr>

οφειλετών του Ν. 3758/2009, οι εταιρείες/οργανισμοί παροχής υπηρεσιών πληρωμών και επεξεργασίας πληρωμών (π.χ. ΔΙΑΣ, VISA, Mastercard), Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις του ομίλου (π.χ Πειραιώς ΑΕΠΕΥ, Πειραιώς leasing), Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις κατά τις διατάξεις του Ν. 4354/2015, Εταιρείες ψηφιοποίησης και διαχείρισης (φύλαξη, καταστροφή) φυσικών αρχείων, εταιρείες έκδοσης και αποστολής λογαριασμών καθώς και Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις για τη συμμετοχή σε προγράμματα πιστότητας ή την μέσω αυτών προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας. Για κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις ωστόσο η Τράπεζα Πειραιώς έχει διασφαλίσει, ότι οι εκτελούντες για λογαριασμό της την επεξεργασία πληρούν τις προϋποθέσεις και παρέχουν επαρκείς διαβεβαιώσεις για την εφαρμογή των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, ώστε η επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων να διασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων τους. Για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ενημέρωσης οφειλετών, μάλιστα, προχώρησε στην δημοσιοποίηση των στοιχείων των εταιρειών προς ενημέρωση των πελατών της, μέσω ανάρτησης σχετικής λίστας στην ιστοσελίδα της.

5.2.4 Δικαιώματα Πελατών

Η Τράπεζα Πειραιώς έδωσε την πρέπουσα σημασία στην ενημέρωση του πελατολογίου της αναφορικά με τα δικαιώματα που κατέχουν, όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα δικαιώματα ⁴⁷αυτά, τα οποία ρητά αναφέρονται και υπογράφονται από τους πελάτες στη δήλωση συναίνεσης είναι τα εξής

- I. *Δικαίωμα πρόσβασης* στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και εφόσον αυτά υφίστανται επεξεργασίας από την Τράπεζα,(άρθρο 15 ΓΚΠΔ).
- II. *Δικαίωμα διόρθωσης* ανακριβών δεδομένων καθώς και συμπλήρωσης ελλিপών δεδομένων (άρθρο 16 ΓΚΠΔ).
- III. *Δικαίωμα διαγραφής* των προσωπικών δεδομένων υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων και των νομίμων δικαιωμάτων της Τράπεζας για τη διακράτησή τους με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις (άρθρο 17 ΓΚΠΔ)
- IV. *Δικαίωμα περιορισμού* της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων εφόσον, είτε αμφισβητείται η ακρίβεια αυτών, είτε η επεξεργασία είναι παράνομη, είτε εξέλειπε ο

---

⁴⁷ Βλ ιστοσελίδα της Τράπεζας Πειραιώς, Ενημέρωση για την Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, παράγραφος Κ, 2018 <https://www.piraeusbank.gr/el/Idiwtes/gdpr>

σκοπός της επεξεργασίας και υπό την προϋπόθεση ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος για τη διακράτησή τους (άρθρο 18 ΓΚΠΔ).

- V. *Δικαίωμα φορητότητας* των προσωπικών δεδομένων σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας, υπό την προϋπόθεση ότι η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση των πελατών και διενεργείται με αυτοματοποιημένα μέσα (άρθρο 20 ΓΚΠΔ).
- VI. *Δικαίωμα εναντίωσης* για λόγους που αφορούν στην ιδιαίτερη κατάσταση του εκάστοτε πελάτη, στην περίπτωση που τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται επεξεργασία, για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στην Τράπεζα ή για τους σκοπούς των εννόμων συμφερόντων που επιδιώκει η Τράπεζα ή τρίτο μέρος

Προκειμένου οι πελάτες να μπορούν να προχωρήσουν στην άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων, η τράπεζα Πειραιώς έχει αναπτύξει εσωτερικές διαδικασίες ώστε να είναι εφικτή η άμεση ανταπόκριση στα αιτήματα αυτά. Τα αιτήματα υποβάλλονται από το κάθε φυσικό πρόσωπο στα υποκαταστήματα της τράπεζας, συμπληρώνοντας τα απαραίτητα ειδικά έντυπα που δημιουργήθηκαν για το σκοπό αυτό.

5.2.5 Διαχείριση Συναινέσεων

Προκειμένου η Τράπεζα Πειραιώς να έχει τη δυνατότητα προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών της, των εταιρειών του Ομίλου Πειραιώς και των συνεργαζόμενων εταιρειών μέσω εντύπου, τηλεφωνικού ή ηλεκτρονικού μέσου θα πρέπει να γίνεται προσπάθεια άμεσης λήψης σχετικής συναίνεσης από τον Πελάτη. Ο Πελάτης μπορεί να δηλώσει την επιθυμία του και με φυσική παρουσία στο Κατάστημα. Η συναίνεση του Πελάτη θα λαμβάνεται άπαξ ενώ ο Πελάτης θα διατηρεί το δικαίωμα να την μεταβάλλει (θετικά ή αρνητικά), οποιαδήποτε στιγμή στο μέλλον και όσες φορές επιθυμεί. Από 19.06.2018 δίνεται η δυνατότητα της διαχείρισης των συναινέσεων και μέσω Winbank Web Banking. Η δυνατότητα αυτή απευθύνεται σε Φυσικά Πρόσωπα, Ατομικές Επιχειρήσεις και Ελεύθερους Επαγγελματίες και πραγματοποιείται από την ενότητα Διαχείριση Συναινέσεων, η οποία εντοπίζεται στις Βοηθητικές Λειτουργίες της υπηρεσίας Winbank Web Banking και συγκεκριμένα στο πεδίο «Όνομα Χρήστη». Η εν λόγω συναίνεση αντικαθιστά τις μέχρι σήμερα κατά περίπτωση συναινέσεις που έδινε ο Πελάτης κατά την συμπλήρωση των αιτήσεων και συμβάσεων κατά τη λήψη προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας. Αναφορικά με το χρονικό διάστημα που απαιτείται ώστε ο εκάστοτε πελάτης να μην λαμβάνει

ενημέρωσή από την Τράπεζα στο πλαίσιο προωθητικών ενεργειών, εφόσον το δήλωσε εγγράφως, δεν μπορεί να προσδιοριστεί απόλυτα το χρονικό διάστημα. Συγκεκριμένα, εφόσον η υποβολή έχει γίνει μέσω καταστήματος, δεν μπορεί να προσδιοριστεί απόλυτα το χρονικό διάστημα, καθώς εξαρτάται από την προωθητική ενέργεια και το χρόνο που αυτή έχει προγραμματιστεί να γίνει, σε συνδυασμό με τη χρονική στιγμή που ο Πελάτης μεταβάλλει την επιθυμία του. Όσον αφορά την αλλαγή της επιλογής του πελάτη από το μενού διαχείρισης συναινέσεων μέσω της winbank web banking, η ενημέρωση των συστημάτων της Τράπεζας ολοκληρώνεται το αργότερο εντός 7 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία υποβολής της.

5.2.6 Γραφείο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Σύμφωνα με τον νέο ΓΚΠΔ, όλες οι επιχειρήσεις στις οποίες πραγματοποιείται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οφείλουν να δημιουργήσουν Γραφείο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.⁴⁸ Λαμβάνοντας υπόψη την συγκεκριμένη διάταξη κι η Τράπεζα Πειραιώς έθεσε σε ισχύ το αντίστοιχο Γραφείο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Σύμφωνα με αυτό κάθε αίτημα του Πελάτη αναφορικά με τα προσωπικά του δεδομένα και την άσκηση των δικαιωμάτων του πρέπει να απευθύνεται εγγράφως προς την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., Γραφείο Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (DPO) και να αποστέλλεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση DPOOffice@piraeusbank.gr ή να παραδίδεται σε οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας. Ο πελάτης που απευθύνεται στο DPOOffice λαμβάνει απάντηση στο αίτημά του μέσα σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος. Πριν το πέρας αυτού του χρονικού διαστήματος, εφόσον το αίτημα του πελάτη χρήζει περαιτέρω διερεύνησης, ο πελάτης ενημερώνεται σχετικά. Σε αυτήν την περίπτωση, το DPOOffice έχει τη δυνατότητα να ενημερώσει τον πελάτη με την απάντηση στο αίτημά του βάσει νόμου εντός των επόμενων 2 μηνών.

Σε κάθε περίπτωση όπου προκύψει άρνηση της Τράπεζας ή αναιτιολόγητη καθυστέρηση ως προς την ικανοποίηση των αιτημάτων των πελατών κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους, οι πελάτες μπορούν να προσφύγουν στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) ως καθ' ύλην αρμόδια εποπτική αρχή για την εφαρμογή ΓΚΠΔ. Τέλος, οι πελάτες διατηρούν το δικαίωμα να υποβάλουν καταγγελία στην αρμόδια

---

⁴⁸ Βλ ιστοσελίδα της Τράπεζας Πειραιώς, Στοιχεία Επικοινωνίας Γραφείου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 2018 <https://www.piraeusbank.gr/el/Idiwtes/gdpr>

εποπτική αρχή εφόσον θεωρούν ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται κατά παράβαση της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

5.2.7 Χορήγηση Αντιγράφων Τηλεφωνικών Συνδιαλέξεων

Η χορήγηση αντιγράφων των ηχογραφημένων τηλεφωνικών συνδιαλέξεων των πελατών με τα καταστήματα / μονάδες της Τράπεζας ή θυγατρικών της που έχουν τη δυνατότητα καταγραφής συνδιαλέξεων, καθώς και των αντίστοιχων συνδιαλέξεών τους με την τηλεφωνική εξυπηρέτηση (Contact Center), αποτελεί ένα σημαντικό μέτρο προσαρμογής της Τράπεζας Πειραιώς έναντι του Ευρωπαϊκού Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων Φυσικών Προσώπων (GDPR). Στο εν λόγω πλαίσιο, οι πελάτες (φυσικά πρόσωπα) μπορούν να υποβάλλουν αίτημα για χορήγηση αντιγράφων των ηχογραφημένων τηλεφωνικών συνδιαλέξεων τους είτε μέσω καταστήματος είτε μέσω του Contact Center της Τράπεζας. Επιπρόσθετα, αντίγραφο τηλεφωνικής συνδιάλεξης μπορεί να ζητηθεί και μέσω της "Φόρμας Επικοινωνίας"⁴⁹ στην ιστοσελίδα ή στην υπηρεσία winbank web banking της Τράπεζας είτε με απευθείας αποστολή email στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Γραφείου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (DPO)- DPOOffice@piraeusbank.gr. Το χρονικό διάστημα ανταπόκρισης των αρμόδιων μονάδων της Τράπεζας στο αίτημα του πελάτη, δεν πρέπει να ξεπερνά τις 90 ημερολογιακές ημέρες. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό και απαιτείται μεγαλύτερο διάστημα, ο πελάτης ενημερώνεται σχετικά εγγράφως. Παράλληλα, η προμήθεια για τη χορήγηση αντιγράφων ηχογραφημένων τηλεφωνικών συνδιαλέξεων καταργήθηκε και έτσι ο πελάτης παραλαμβάνει τα αντίστοιχα αντίγραφα κλήσεων δωρεάν.

---

⁴⁹ Βλ. ιστοσελίδα της Τράπεζας Πειραιώς, <https://www.piraeusbank.gr/el/Idiwtes/Epikoinonia-Eksypiretisi-Pelaton/Contact-Form>

Επίλογος

Σύμφωνα με όσα έχουν αποτυπωθεί στο σύνολο της παρούσας εργασίας μπορεί να γίνει εύκολα κατανοητό ότι η εφαρμογή του νέου ΓΚΠΔ επέφερε ριζικές αλλαγές στην λειτουργία τόσο των επιχειρήσεων γενικότερα όσο και των πιστωτικών ιδρυμάτων ειδικότερα. Συγκεκριμένα, ο νέος ΓΚΠΔ, από την ημέρα που τέθηκε σε καθολική ισχύ υποχρέωσε όλες τις επιχειρήσεις να υλοποιήσουν όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα και να πραγματοποιούν την οποιαδήποτε επεξεργασία στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ατόμων σύμφωνα με τα όσα ορίζει ο ΓΚΠΔ. Είναι γεγονός ότι η μετάβαση από το παλαιό καθεστώς στο νέο ΓΚΠΔ δεν ήταν εύκολη και χρειάστηκε χρόνος προσαρμογής ωστόσο πλέον η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων προστατεύεται από το νέο αυστηρό πλαίσιο του ΓΚΠΔ.

Ειδικότερα, τα πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία όπως έχει αναφερθεί εκτενώς παραπάνω, χρησιμοποιούν και επεξεργάζονται πληθώρα προσωπικών δεδομένων χρειάστηκε να πραγματοποιήσουν ακόμη μεγαλύτερες αλλαγές στις διαδικασίες τους προκειμένου να καταφέρουν να εναρμονιστούν με τον νέο ΓΚΠΔ, γνωρίζοντας ότι οποιαδήποτε παρέκκλιση θα τους φέρει αντιμέτωπους με σοβαρές κυρώσεις. Κατόπιν της μελέτης που πραγματοποιήθηκε εντοπίζεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας έχουν σε μεγάλο βαθμό εναρμονιστεί με τον νέο ΓΚΠΔ. Σίγουρα θα υπάρχουν περιπτώσεις, οι οποίες θα χρήζουν βελτιωτικών ενεργειών, ωστόσο στο σύνολό τους τα Τραπεζικά ιδρύματα της χώρας απέδειξαν ότι και αν οι αλλαγές που έπρεπε να πραγματοποιήσουν ήταν μεγάλες και δύσκολες κατάφεραν να τις φέρουν εις πέρας και να εμφανιστούν καθόλα έτοιμα για να θέσουν σε ισχύ τον νέο ΓΚΠΔ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, Ε. (2016). Προσωπικά Δεδομένα. Αθήνα : Νομική Βιβλιοθήκη.

Γιαννόπουλος, Γ., Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: οι νέες υπο-χρεώσεις και η ευθύνη του Υπευθύνου Επεξεργασίας, ΕφημΔΔ 2017, σελ. 199 επ. –

Γιαννόπουλος, Γ., Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: οι νέες υποχρεώσεις και η ευθύνη του Υπευθύνου επεξεργασίας, ΕφημΔΔ 2017, σελ. 199 επ.

Δελούκα-Ιγγλέση Κορνηλία, *Νομικά θέματα Ηλεκτρονικού Εμπορίου*, 2η έκδοση, εκδόσεις Σάκκουλα , 2015

Ιγγλεζάκης Ιωάννης, *Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων*, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018

Ιγγλεζάκης Ιωάννης, *Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, Η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών προσωπικών δεδομένων και οι συνέπειές της*, ανατύπωση 2004, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2004

Κοτσαλής, Α./Μενουδάκος, Κ. (επιμ.), Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων. Νομική διάσταση και πρακτική εφαρμογή, 2018.

Λαζαράκος, Γ. (2016). Ο θεσμός του υπεύθυνου προστασίας προσωπικών δεδομένων (Data Protection Officer) στο νέο νομοθετικό πλαίσιο των προσωπικών δεδομένων μετά την υιοθέτηση του Κανονισμού (ΕΕ) 679/2016. *Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου*, σ. 243 επ.

Μήτρου, Α. (2017). *Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (νέο δίκαιο - νέες υποχρεώσεις - νέα δικαιώματα)*. Αθήνα - Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Παρασκευόπουλος Ν. /Α. Καϊσης, *Προστασία προσωπικών δεδομένων*, εκδόσεις Σάκκουλα 2001

Περράκη, Π., Ο νέος Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και η εργασιακή σχέση, ΔΕΕ 2016, σελ. 323 επ.

Σωτηρόπουλος Βασίλης, *Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων, Εργαλειοθήκη για το νέο θεσμό σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2017

Χρυσόγονος Κώστας, *Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα*, 3η αναθεωρημένη έκδοση, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2006

Χρήστου, Β. (2017). Το δικαίωμα στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων, Θεμελίωση-Ερμηνεία-Προοπτικές. Αθήνα - Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Χριστοδούλου, Κ. (2013). Δίκαιο Προσωπικών Δεδομένων. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

<https://edps.europa.eu/data-protection/data-protection/legislation/history-general-data-protection-regulation>

https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/208063/nomos-2472-1997

https://www.sev.org.gr/Uploads/Documents/51628/meleti_sev_GDPR_final.pdf

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/LSU/?uri=celex:31995L0046>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A52012PC0011>

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:52012XX0630\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:52012XX0630(01))

https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp191_en.pdf

https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-andorganisations/obligations/controller-processor/what-data-controller-or-data-processor_el

<https://www.asnetwork.gr/newsroom/2018/07/o-rolos-tou-upeuthunou-prostasias-dedomenon.aspx>

<http://www.epixeiro.gr/article/88409>

<https://www.epixeiro.gr/article/88415>

<https://www.epixeiro.gr/article/47745>

<https://bankingnews.gr/index.php?id=373630>

<https://www.fortunegreece.com/article/tr-pireos-i-trapezes-pou-echi-exagorasi-ke-sigchonefsi-stin-ellada/>

<https://www.piraeusbank.gr/el/Idiwtes/gdpr>

https://www.piraeusbankgroup.com/el/group-profile?_ga=2.259969859.839242118.1598251101-819537728.1598251101

https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=611236

<https://www.gdprgreece.com/article/5/gdpr>

<https://www.dpa.gr/>